

Eesti Vabariigi valitsuse ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vaheline rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise ja FATCA rakendamise kokkulepe

Rakendamise juhend

Sisukord

Lühendite loetelu.....	4
Sissejuhatus	5
I FATCA kokkuleppe kohaldumisala Eestis	8
1.1 Eesti finantsasutus	9
1.2 Finantskonto	13
II Mõisted	15
2.1 FATCA kokkuleppes määratletud mõisted	15
2.2 FATCA kokkuleppes määratlemata mõisted.....	15
III Eesti finantsasutuse kohustused	17
3.1 Aruandekohustusliku ja mittearuandekohustusliku Eesti finantsasutuse kohustused	17
3.2 Ainult aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse kohustused	19
3.2.1 Registreerimiskohustus	19
3.2.2 USA-le avaldatavad kontod	20
3.2.3 Väljamaksed mitteosalevatele finantsasutustele	22
3.2.4 Kinnipidamine ja teavitamine	23
3.2.5 Teabe õigsuse tagamine ning andmete kaitse	24
3.3 Teabe edastamine maksuhaldurile.....	24
3.4 Rikkumiste kõrvaldamine.....	24
IV Hoolsusmeetmed USA-le avaldatavate kontode ning mitteosalevate finantsasutuste kontode tuvastamiseks.....	26
4.1 Füüsilise isiku olemasolevad kontod.....	31

4.1.1 Füüsilise isiku olemasolevad kontod, mis on 30. juuni 2014 seisuga madalama väärtusega kontod	32
4.1.2 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on 30. juuni 2014 seisuga kõrge väärtusega kontod	37
4.1.3 Füüsilise isiku olemasolevad kontod, mis ei ole 30. juuni 2014 seisuga kõrge väärtusega kontod, kuid saavad nendeks 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga.....	43
4.2 Füüsilise isiku uued kontod	44
Esmased hoolsusmeetmed	45
Teisesed hoolsusmeetmed.....	46
4.3 Ettevõtte olemasolevad kontod.....	47
4.3.1 Esmased hoolsusmeetmed	48
4.3.2 Teisesed hoolsusmeetmed.....	53
4.4 Ettevõtte uued kontod	54
Esmased hoolsusmeetmed	55
Teisesed hoolsusmeetmed.....	57
4.5 Ettevõtte kontod, mis on avatud perioodil 1. juuli kuni 31. detsember 2014.....	57

Lühendite loetelu

EL – Euroopa Liit

EL uus teabevahetuse standard – Nõukogu direktiiv 2014/107/EL

FATCA - Foreign Account Tax Compliance Act

FATCA kokkulepe - Eesti Vabariigi valitsuse ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vaheline rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise ja FATCA rakendamise kokkulepe

GIIN - Global Intermediary Identification Number

IRS - Internal Revenue Service

IRS GIIN-de nimekiri - <http://www.irs.gov/Businesses/Corporations/FATCA-Foreign-Financial-Institution-List-Search-and-Download-Tool>

Maksualase teabevahetuse seadus - MTVS

Maksuhaldur – Maksu- ja Tolliamet

OECD - Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsioon

OECD uus teabevahetuse standard - Standard for Automatic Exchange of Financial Account Information in Tax Matters

USA – Ameerika Ühendriigid

USA Rahandusministeeriumi asjakohased õigusaktid – eelkõige FATCA rakendamise juhend <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/FR-2014-03-06/pdf/2014-03967.pdf> (viimane avaldatud versioon 6. märts 2014), täpsem teave IRS veebilehel: <http://www.irs.gov/Businesses/Corporations/FATCA-Regulations-and-Other-Guidance>

Sissejuhatus

Piiriülene maksudest kõrvalehoidumine on kujunemas globaliseerivas maailmas üha suuremaks probleemiks – maksumaksjad kasutavad ära maksuhaldurite ressursipiiratust ning jätavad välisriigis teenitud tulult maksud tasumata. Ainuvõimalik tee sellega võitlemiseks on maksuhaldurite omavaheline koostöö. Senine, maksulepingute ning Euroopa Liidu kahe direktiivi alusel toimiv maksualane teabevahetus ei ole osutunud paraku piisavaks.

Ameerika Ühendriikide (USA) juhtimisel ning G20 riikide, Majandusliku Koostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD ja Euroopa Liidu (EL) osalusel on jõutud otseste maksude alase rahvusvahelise automaatse teabevahetuse märkimisväärse laiendamiseni. See vähendab oluliselt võimalusi maksudest kõrvalehoidumiseks ning parandab maksulaekumisi makse tõstmata. Tulevikus hakkavad maksuhaldurid vahetama teavet kõikide mittemaksuresidentide finantskontode (näiteks tavaline pangakonto, väärtpaberikonto, kindlustusleping) kohta finantsasutustes (näiteks krediidasutus, investeerimisühing, kindlustusselts). Olulise muudatusena hõlmatakse teabevahetusse ka teave kontojäägi kohta. Teabevahetuse olulise täiendamisega kaasneb kontoomanike kohustus hakata finantsasutustele maksuresidentsuse kohta teavet andma. Andmete valesse riiki edastamise vältimiseks on kontoomanikel soovitatav jälgida, et nende andmed finantsasutuses oleksid uuendatud. [OECD uus teabevahetuse standard](#) koos kommentaaridega avaldati 21. juulil 2014, [EL-i uus teabevahetuse standard](#) võeti vastu 9. detsembril 2014. Üldine üleminek uutele automaatse teabevahetuse standarditele OECD-s ja EL-s on planeeritud toimuma 1. jaanuaril 2016. Eestis muudetakse selleks [maksualase teabevahetuse seadust \(MTVS\)](#).

Omamoodi pilootprojekti uutal alustel põhinevale rahvusvahelisele automaatsele teabevahetusele on loonud USA. Foreign Account Tax Compliance Act (FATCA) on USA-s 2010 vastu võetud ja põhiosas 1. juulil 2014 jõustunud seadus riigieelarve tulude suurendamiseks ning maksude deklareerimise tõhustamiseks. FATCA eesmärk on koguda USA-le teavet maksuresidentide tulude kohta, mis kantakse USA-väliste finantsasutuste kontodele. Finantsasutustelt teabe saamise tagamiseks kasutatakse karistuslikku meetet – kui finantsasutus nõutud teavet USA-le ei anna, peetakse kinni 30% sellele finantsasutusele USA

allikatest laekuvatelt väljamaksetelt. USA soovitud ja finantsasutuse omatud teabe edastamiseks USA-le on kaks võimalust:

- finantsasutus sõlmib USA-ga vastava lepingu ning edastab teabe otse USA-le;
- riik sõlmib välislepingu ning edastab teabe enda territooriumil olevate finantsasutuste eest kogumina USA-le.

Rahandusministeerium peab Eesti finantssektori konkurentsivõime säilitamise aspektist vajalikuks saavutada olukord, milles USA käsitleb Eesti finantsasutusi FATCA nõudeid täitvatena. Õiguslikust aspektist on eelistatum FATCA nõuete täitmine välislepingu abil sarnaselt [teistele Euroopa Liidu liikmesriikidele](#). Sellise välislepingu sõlmimise valimine on kooskõlas ka Rahandusministeeriumi laiema eesmärgiga vähendada maksudest kõrvalehoidumist. Välislepingu alusel toimuva hakkav teabevahetus on kahepoolne, see tähendab, Eesti saab USA-lt vastu teavet Eesti maksuresidentide USA-s asuvate kontode kohta.

[Eesti Vabariigi valitsuse ja Ameerika Ühendriikide valitsuse vaheline rahvusvahelise maksukuulekuse parandamise ja FATCA rakendamise kokkulepe](#) (FATCA kokkulepe) kiideti heaks Vabariigi Valitsuse 23. jaanuari 2014 korraldusega nr 44 ning FATCA kokkulepe allkirjastati 11. aprillil 2014. [FATCA kokkuleppe ratifitseerimise seadus](#) võeti Riigikogus vastu 12. juunil 2014 ning see jõustus 30. juunil 2014.

Oluline on silmas pidada, et FATCA näol on tegemist kehtiva USA õigusega, mis omab piiriülest mõju Eesti finantsasutustele alates 30. juunist 2014. Lisaks on FATCA kokkuleppe näol tegemist siduva välislepinguga. Seetõttu toimus perioodil 30. juuni kuni 31. detsember 2014 (see on FATCA kokkuleppe ratifitseerimise seaduse jõustumisest FATCA kokkuleppe täitmist reguleerivate riigisiseste õigusaktide muutmiseni) FATCA nõuete täitmine tuginedes põhiseaduse § 123 lõikele 2 otse FATCA kokkuleppe alusel .

Eesti õigusruumi kooskõlla viimiseks FATCA kokkuleppega võeti 18. detsembril 2014 vastu täiesti uus maksualase teabevahetuse seadus (MTVS). MTVS jõustus 1. jaanuaril 2015 ning sellesse on koondatud kogu otseste maksude alase rahvusvahelise automaatse teabevahetuse regulatsioon. FATCA kokkuleppe täitmist reguleerib MTVS-s peatükk 2. Oluline on silmas

pidada, et MTVS § 9 kohaselt lähtutakse FATCA kokkuleppe täitmisel eelkõige FATCA kokkuleppest endast, arvestades MTVS-s sätestatud erisusi (näiteks MTVS § 14 hoolsusmeetmete kohaldamise erisused).

MTVS on koostatud nii, et selle muutmisega saab Eesti õigusruumi hõlpsalt viia kooskõlla ka ülalviidatud OECD ja EL-i uute teabevahetuse standarditega.

Juhime tähelepanu, et FATCA kokkuleppe artikkel 7 näeb ette niinimetatud soodsaima sätte kohaldumise. Nimetatud artikkel puudutab olukorda, kus USA sõlmib mõne riigiga FATCA-t puudutava välislepingu, mis on sellele riigile soodsam kui FATCA kokkuleppe Eestile. Sellisel juhul asendavad viidatud soodsamad sätted automaatselt niisuguse välislepingu allkirjastamise päevast FATCA kokkuleppe vastavad sätted. Soodsam sätte ei kohaldu, kui Eesti selle kohaldumisest kirjalikult keeldub. Esimese soodsamat sätet sisaldava välislepingu sõlmis USA 30. juunil 2014 [Briti Neitsisaartega](#). Soodsam sätte asub viidatud välislepingu I lisa VI osa punktis H ning puudutab perioodil 1. juuli kuni 31. detsember 2014 avatud ettevõtte uusi kontosid. Soodsam sätte on arvesse võetud nii käesolevas juhendis kui ka MTVS § 13 lõikes 2. Tulevikus otsustab vastavalt MTVS § 20 soodsama sätte kohaldumise üle rahandusminister.

Käesoleva juhendi eesmärk on aidata kaasa FATCA kokkuleppe ühetaolisele rakendamisele nii Eesti finantsasutuste kui ka maksuhalduri poolt. Juhend on abistav materjal FATCA kokkuleppe rakendamisel ning see ei ole juriidiliselt siduv. Juhendit täiendatakse lähtuvalt FATCA kokkuleppe rakendamise praktika kujunemisest. Juhend võib sisuliselt muutuda lähtuvalt USA antavatest tõlgendustest FATCA kokkuleppele.

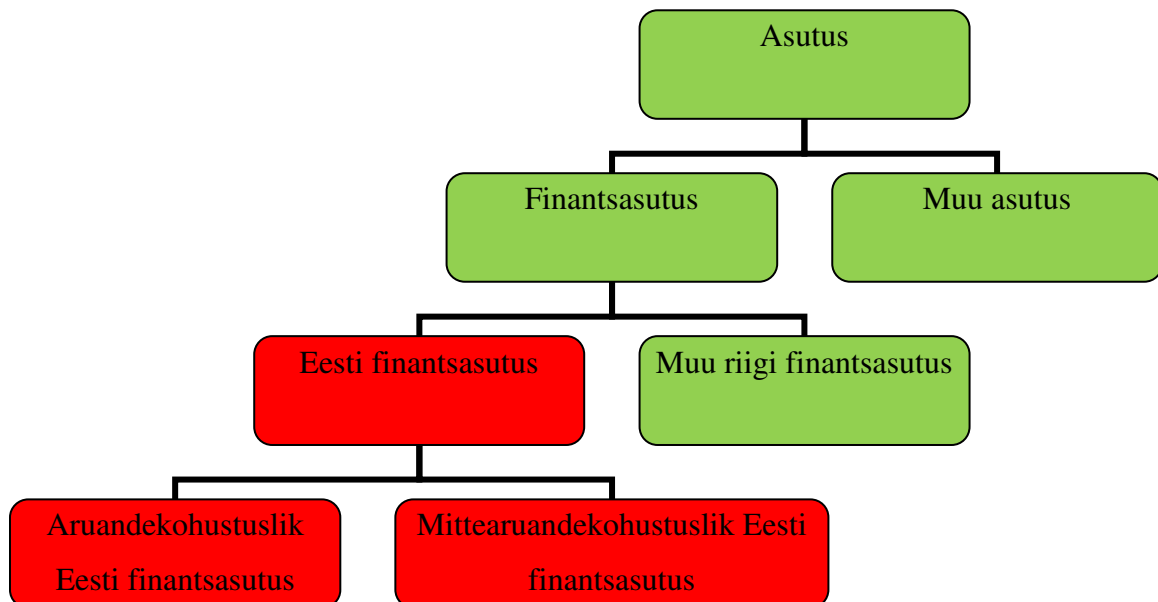
Täpsemat teavet FATCA kokkuleppe ja laiendatud rahvusvahelise maksualase teabevahetuse kohta saab [Rahandusministeeriumi kodulehelt](#).

I FATCA kokkuleppe kohaldumisala Eestis

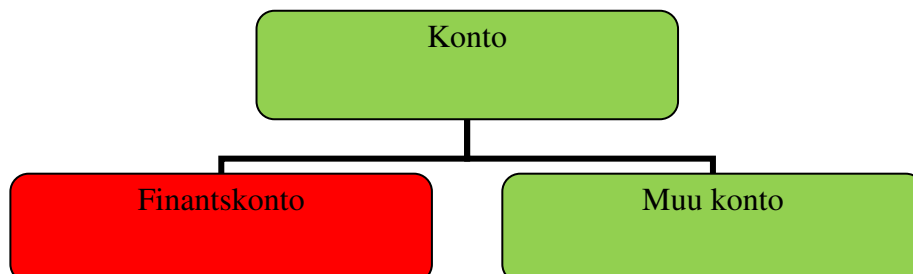
FATCA kokkulepe kohaldub ainult Eesti finantsasutustele ning nendes peetavatele finantskontodele. Eesti finantsasutuse ja finantskonto mõisted on FATCA kokkuleppes defineeritud.

Oluline on silmas pidada, et mõisted Eesti finantsasutus ja finantskonto on eraldiseisvad. Kui asutust ei käsitata Eesti finantsasutusena, siis FATCA kokkulepe teda ei puuduta isegi juhul, kui ta peab finantskontosid. Samal ajal võib olemas olla asutus, mida käsitatakse Eesti finantsasutusena, kuigi ta ei pea ühtegi finantskontot.

Asutustest lähtuvat FATCA kokkuleppe kohaldumisala kujutab üldistatult järgnev joonis 1:

Kontodest lähtuvat FATCA kokkuleppe kohaldumisala kujutab üldistatult järgnev joonis 2:

1.1 Eesti finantsasutus

FATCA kokkulepe puudutab ainult asutust, mis on finantsasutus. Finantsasutuseks on hoidmistasutus (*custodial institution*), hoiustamistasutus (*depository institution*), investeerimisettevõtte (*investment entity*) ning kindlaksmääratud kindlustusandja (*specified insurance company*).

FATCA kokkulepe kohaldub ainult finantsasutusele, mis on Eesti finantsasutus, see tähendab:

- Eesti seaduste alusel asutatud finantsasutus, välja arvatud välisriigis asuvad filiaalid;
- välisriigi finantsasutuse Eestis asuv filiaal.

Eesti finantsasutused on eelkõige:

- hoidmis- ja hoiustamistasutustena on käsitatavad Eestis tegevusloa saanud krediitiasutused ning välisriigi krediitiasutuste Eesti filiaalid;
- hoiustamistasutustena on käsitatavad hoiu-laenuühistud;
- hoidmistasutusena on käsitatav Eesti väärtpaberite keskreistri pidaja;
- investeerimisettevõtetenä on käsitatavad investeerimisühingud, fondid (sealhulgas pensionifondid) ja fondivalitsejad;
- kindlaksmääratud kindlustusandjatena on käsitatavad Eestis tegevusloa saanud elukindlustusega tegelevad kindlustusandjad ning sarnased välisriigi kindlustusandja Eesti filiaalid.

Üldjuhul ei ole Eesti finantsasutustena käsitatavad:

- makseasutused;
- e-raha asutused;
- muude finantsteenuste pakkujad (muu hulgas kiirlaenuandjad, liisingupakkujad).

Eesti finantsasutused jagunevad omakorda kaheks:

- aruandekohustuslikud Eesti finantsasutused;
- mittearuandekohustuslikud Eesti finantsasutused.

Aruandekohustuslik on iga Eesti finantsasutus, mis ei ole mittearuandekohustuslik. Mittearuandekohustuslik on Eesti finantsasutus, mis täidab FATCA kokkuleppe lisa 2 osades

1 - 4 toodud tingimusi või mis on USA Rahandusministeeriumi asjakohaste õigusaktide alusel muul viisil nõuetele vastav välisriigi finantsasutus või vabastatud tulusaaja.

FATCA kokkuleppe lisa 2 osades 1 - 4 toodud tingimusi peaksid täitma ning seega mitteamundekohustuslikuks Eesti finantsasutuseks osutama näiteks Eesti Pank, Arengufondi struktuuriüksused, II ja III samba pensionifondid ning hoiu-laenu ühistud.

FATCA kokkuleppe lisa 2 tõlgendamisel on asjakohane arvesse võtta järgmisi Rahandusministeeriumi ja Eesti finantsasutuste vaheliste arutelude tulemusi:

1. FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti D alla kuulub investeerimisettevõtte, mis täidab samas punktis nimetatud tingimusi. FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti D tingimuste täitmise hindamisel on oluline silmas pidada järgmist:
 - a. tingimus „mis on finantsasutus ainult selle tõttu“ on täidetud ka juhul, kui investeerimisettevõttel on FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punktis E nimetatutest muid funktsioone, kuid ühtegi neist ei saa pidada tegutsemiseks finantsasutusena FATCA tähenduses, so muust tegevusest tingituna liigitumist FATCA kokkuleppe artikkel 1 lõike 1 kohaselt hoidmistasutuseks, hoiustamistasutuseks, investeerimisettevõtteks või kindlaksmääratud kindlustusandjaks. Selliseks olukorraks on näiteks juhtum, kus lisaks FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punktis D nimetatule tegeleb finantsasutus ka teiste isikute finantsvarade hoidmisega, kuid see tegevus ei täida FATCA kokkuleppe artikkel 1 lõike 1 punktis h sätestatud 20% tingimust;
 - b. tingimus „haldab kliendi eest väärtpaberipakki ja tegutseb kliendi nimel finantsasutuses, mis on muu kui mitteosalev finantsasutus“ on täidetud juhul, kui see FATCA nõudeid täitev finantsasutus, milles kliendi väärtpaberipakki hallatakse ning tegutsetakse:
 - i. käsitleb neid väärtpabereid enda peetava finantskontona;
 - ii. käsitleb nende finantskontode omanikena investeerimisettevõtte kliente, mitte investeerimisettevõtet;

iii. täidab nende finantskontode osas kõiki FATCA kokkuleppes tulenevaid kohustusi (sh näiteks hooldusmeetmete võtmine ja deklaratsiooni esitamine).

c. tingimuste täitmise tõendamiskohustus on investeerimisettevõttele.

Eelnevalt tulenevalt võiksid FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti D erandi alla kuuluda, see tähendab mitteamandekohustuslikuks Eesti finantsasutuseks kvalifitseeruda, näiteks väärtpaperiportfellide valitsejad VPTS § 43 lõike 1 punkti 4 tähenduses ning investeerimisnõustajad VPTS § 43 lõike 1 punkti 5 tähenduses. FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti D erandi alla ei kuulu näiteks lepinguliste investeerimisfondide fondivalitsejad. Viimast põhjusel, et FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti D tingimus 2 puudutab vaid juhtumit „haldab kliendi nimel/ manages portfolios for customer“. Juhime tähelepanu, et üldjuhul ei käsitleta valitsetavat fondi tavapärase kliendina. Seetõttu ei ole meie hinnangul täidetud FATCA kokkuleppe II lisa IV osa punkti D alapunktis 2 „kliendiga“ piiratud tingimused. Kooskõlas järgmise punktiga, mis puudutab FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti E tõlgendamist, on oluline siiski märkida, et juhul kui fondivalitsejal ei ole ühtegi teist funktsiooni peale fondi valitsemise, valitsetava fondi enda väärtpaperikonto asub aruandekohustuslikus finantsasutuses ning valitsetav fond on käsitletav järgmises punktis analüüsitava FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti E alla kuuluva investeerimisettevõttega, puuduvad sellisel fondivalitsejal kui aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel finantskontod FATCA kokkuleppe mõttes. Juhime tähelepanu, et EL-i uus teabevahetuse standard ei võimalda üldse investeerimisnõustajate ning vara valitsejate mitteamandekohustuslikuks lugemist, mistõttu oleks FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti D laiendav tõlgendamine pikemas perspektiivis küsitava väärtusega ka fondivalitsejatele endale.

Erandi alla kuulumise peab otsustama iga investeerimisettevõtte ise, hinnates enda tegelikku struktuuri, pakutavaid teenuseid ning funktsioonide jaotust.

2. FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti E alla kuulub investeerimisettevõtte, mida reguleeritakse kui kollektiivset investeerimisüksust ning milles kõik omandiõigused täidavad samas punktis nimetatud tingimusi. Tingimus „omandiõigusi teostatakse

finantsasutuse, mis ei ole mitteosalev finantsasutus, vahendusel“ on täidetud juhul, kui see finantsasutus, mille vahendusel omandiõigusi teostatakse:

- a. käsitleb neid omandiõigusi enda peetava finantskontona või varana enda peetaval finantskontol;
- b. käsitleb nende finantskontode omanikena investeerimisettevõtte kliente, mitte investeerimisettevõtet;
- c. täidab nende finantskontode osas kõiki FATCA kokkuleppes tulenevaid kohustusi (sh näiteks hoolsusmeetmete võtmine ja deklaratsiooni esitamine).

Tõlgendus on kooskõlas FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkt F alapunktidega 1 ja 2, mille kohaselt investeerimisettevõtte kuulumine FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti E erandi alla ei kaota FATCA kohaldumist sellega seotud finantskontodele vaid hoiab ainult ära nende finantskontodega seotud kohustuste topelttäitmise. Eelnevalt tulenevalt võiksid FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 4 punkti E erandi alla kuuluda, see tähendab mitteamuandekohustuslikuks Eesti finantsasutuseks kvalifitseeruda, lepingulised investeerimisfondid, mille kõiki osakuid hoitakse läbi Eesti krediitiasutustes avatud väärtpaberikontode.

Erandi alla kuulumise peab otsustama iga investeerimisettevõtte ise, hinnates enda t egelikku struktuuri ning funktsioonide jaotust.

FATCA kokkuleppes tulenevad kohustused eelkõige aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele. Nende peamiseks kohustuseks on finantskontode hulgast USA-le avaldatavate kontode tuvastamine ning vastavate andmete edastamine maksuhaldurile. Mitteamuandekohustusliku Eesti finantsasutuse peamine kohustus on hoiduda takistamast FATCA eesmärkide saavutamist.

Otsuste tegemine, kas tegemist on Eesti finantsasutusega ja mitteamuandekohustusliku Eesti finantsasutusega, eeldab igakordset konkreetse asutusega seotud asjaolude analüüsimist, kuna:

- finantsasutuse mõiste lähtub USA õigusest ning see ei kattu mõistete kasutusega Eesti õigusruumis;
- finantsasutuse mõiste on funktsioonikeskne, see tähendab, oluline ei ole mitte asutuse tavapärase liigitus vaid tema tegevuse tegelik sisu;

- mitmed tingimused, mille täitmisel loetakse Eesti finantsasutus mitteamuandekohustuslikuks Eesti finantsasutuseks, puudutavad Eesti finantsasutuse igapäevast tegevust ja on seotud selle vabatahtliku (ümber)kujundamisega.

Valitud staatuse tõendamiskohustus on Eesti finantsasutusel.

1.2 Finantskonto

FATCA kokkuleppe kohaldub ainult aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse peetavatele kontodele, mis on finantskontod.

Finantskonto on konto, mis vastab FATCA kokkuleppe artikkel 1 lõige 1 punkti s või punktide t – z tingimustele. Finantskontodena on eelkõige käsitatavad:

- arvelduskontod;
- hoiused;
- väärtpaberikontod;
- elukindlustuslepingud.

Eelnevast olenemata ei käsitata kontot finantskontona, kui ta vastab FATCA kokkuleppe lisa 2 osa 5 tingimustele. Nimetatud tingimustele peaksid vastama näiteks II ja III samba pensionikindlustuse lepingud ning teise isiku jaoks raha hoidmine (*escrow account* ehk näiteks notari deposiit).

Tulenevalt FATCA kokkuleppe lisa 2 ülesehitusest ning Eesti pensionisüsteemi tehnilisest lahendusest (II samba pensionifondide osakuid nõ peegeldatakse isikule, aga III samba pensionifondi osakud asuvad isiku tavalisel väärtpaberikontol), on väärtpaberikonto, millel isiku III samba pensionifondi osakud asuvad, käsitatav finantskontona. II ja III samba pensionifondi osakute võrdseks kohtlemiseks ei võeta samas III samba pensionifondi osakuid FATCA rakendamisel arvesse. See tähendab näiteks, et nende väärtust ei arvestata finantskonto jäägi või väärtuse hulka.

Eraldiseisva finantskontona ei käsitata kontot (nõ alakonto), mis toimib ainult koos teise kontoga (nõ põhikonto). Alakonto on konto, mis vastab järgmistele tingimustele:

- kontot ei ole võimalik avada ilma põhikonto olemasoluga;
- kontole on võimalik raha või vara kanda ainult põhikontolt;

- konto suletakse automaatselt, kui suletakse põhikonto.

Põhikonto ja alakonto(-d) moodustavad FATCA kokkuleppe mõttes ühe finantskonto. See tähendab, et alakonto avamist ei käsitata uue finantskonto avamisena, alakonto sulgemist ei käsitata finantskonto sulgemisena ning finantskonto andmeteks loetakse ala- ja põhikonto andmed kokku (näiteks kontoomanikud, USA indikatsioonid ja konto jääk või väärtus).

Otsuse tegemine, kas tegemist on finantskontoga, eeldab igakordset kontoga seotud asjaolude analüüsimist, kuna:

- finantskonto mõiste lähtub USA õigusest ning see ei kattu mõistete kasutusega Eesti õigusruumis;
- finantskonto mõiste on funktsioonikeskne, see tähendab, oluline ei ole mitte konto tavapärase liigitus vaid tema kasutamise tegelik sisu;
- mitmed tingimused, mille täitmisel ei loeta kontot finantskontoks, puudutavad Eesti finantsasutuse igapäevast tegevust ja on seotud selle vabatahtliku (ümber)kujundamisega.

Kui tegemist on finantskontoga, tuleb lahendada küsimus, millise finantsasutuse peetav see on. Olukorras, kus sama finantskontot võib lugeda kahe või enama finantsasutuse peetavaks, millest üks on Eesti finantsasutus, käsitletakse Eestis sellist finantskontot Eesti finantsasutuse peetava finantskontona ning Eesti finantsasutusel on kõik sellise finantskontoga seotud FATCA kokkuleppes tulenevad kohustused (aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse kohustused võib sellises olukorras täita MTVS § 12 alusel kolmas isik, sh välisriigis sama kontot pidav finantsasutus, kuid kontoga seotud kohustused (nt deklaratsiooni esitamine) tuleb täita Eestisse).

FATCA kokkuleppes ning MTVS § 10 lõigetest 3 ja 4 tuleneb eriregulatsioon Eesti väärtpaberite keskregistri seotud väärtpaberitele. Eesti väärtpaberite keskregistri pidaja peetavad finantskontod on finantskontod, mis on avatud Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse § 11 lõike 4 alusel (see tähendab kontohaldurita) või mille kontohaldur Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse tähenduses on mitteosalev finantsasutus. Kõik ülejäänud finantskontod loetakse Eesti väärtpaberite keskregistri seaduse tähenduses kontohalduri peetavateks.

II Mõisted

FATCA kokkulepe artikkel 1 lõige 1 ja lisa 1 määratlevad mitmed mõisted ainult FATCA kokkuleppe tähenduses. Nimetatud määratlustest on oluline kinni pidada, kuna kasutatavad mõisted ja nende sisustamine lähtuvad USA õigusest ning FATCA kokkulepe võib anda mõistetele Eesti tavapärasest arusaamast täiesti erineva tähenduse (nii on näiteks juhtunud ettevõtte mõistega). Oluline on rõhutada, et MTVS § 9 kohaselt lähtutakse FATCA kokkuleppe mõistete sisustamisel eelkõige FATCA kokkuleppes endast.

Vastavalt MTVS § 13 lõikele 1 ei ole Eesti finantsasutustele üldist õigust kasutada FATCA kokkuleppes sisalduvate määratluste asemel asjakohastes USA Rahandusministeeriumi õigusaktides sisalduvaid määratlusi (FATCA kokkulepe artikkel 4 lõige 7). Erinevate määratluste kasutamine erinevate Eesti finantsasutuste poolt muudaks FATCA kokkuleppe rakendamise haldamise ning järelevalve põhjendamatult keeruliseks, tekitades erinevaid USA riigisisesele õigusele tuginevaid FATCA nõuete täitmise praktikaid.

2.1 FATCA kokkuleppes määratletud mõisted

FATCA kokkuleppes määratletud mõistete kohta on lisaks MTVS §-dele 2, 10 ja 11 asjakohane välja tuua järgmist:

- Eesti TIN – isiku- või registrikood;
- ettevõtte – kõik, mida ei käsitata füüsilise isikuna. Füüsilisest isikust ettevõtja ehk FIE loetakse füüsiliseks isikuks.

2.2 FATCA kokkuleppes määratlemata mõisted

MTVS-i kohaselt lähtutakse FATCA kokkuleppes määratlemata mõistete sisustamisel eelkõige MTVS-st, seejärel maksukorralduse seadusest, maksuseadustest ning teistest õigusaktidest ja muudest allikatest. Vastavalt FATCA kokkuleppele on mõisteid võimalik täpsustada pädevate ametisikute omavahelise kokkuleppega. Hetkel ühtegi pädevate ametisikute vahelist kokkulepet sõlmitud ei ole.

MTVS § 11 lisaks on asjakohane eraldi välja tuua järgmist:

- kehtivad juhised kanda raha üle teisele kontole – kehtiv püsimakse;
- kehtiv volitus või allkirjaõigus, mis on antud teisele isikule – sellena ei käsitata volitust või allkirjaõigust, mis on kehtivuse kaotanud (näiteks kõik ühekordsed volitused teha ülekanne või müüa finantsvara, mis on realiseeritud);
- kliendihaldur – isik, kellele on määratud konkreetse finantskonto haldamine, kellel on kontoomanikuga vahetu kontakt ning kelle töö on kontoomanikku nõustada, pakkuda talle teenuseid, jne.

III Eesti finantsasutuse kohustused

Eesti finantsasutuse kohustused sõltuvad sellest, kas tegemist on aruandekohustusliku Eesti finantsasutusega või mittearuandekohustusliku Eesti finantsasutusega. Sõltumata liigitusest, kannavad kõik Eesti finantsasutused, vastavalt MTVS § 7, FATCA kokkuleppe täitmisega seonduvad oma kulud ise.

Oluline on silmas pidada, et lisaks võimalikule USA sanktsioonile (FATCA kokkulepet rikkuva Eesti finantsasutuse lugemine mitteosalevaks finantsasutuseks ning seejärel 30% kinnipidamise rakendamine) on maksuhalduril õigus kohustuste rikkumise korral rakendada MTVS § 22 alusel sunniraha ning maksukorralduse seadus 155³ alusel rahatrahvi.

3.1 Aruandekohustusliku ja mittearuandekohustusliku Eesti finantsasutuse kohustused

Lähtuvalt FATCA kokkuleppest ning MTVS-st on igal Eesti finantsasutusel teabeandjana järgmised kohustused:

1. MTVS § 6 lõike 2 kohaselt teavitab Eesti finantsasutus kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis klienti ärisuhte loomisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse tähenduses käesoleva seaduse alusel toimuvast teabe kogumisest, teabevahetusest ning teabe automaatselt edastamisest. Kõiki neid kliente, kellega ärisuhe on loodud enne 1. jaanuarit 2015, teavitab Eesti finantsasutus MTVS § 23 lõike 1 alusel hiljemalt 30. märtsil 2015. Teavitus on vajalik, et tagada andmesubjektide teadmine tema andmete uut laadi töötlemisest ning tuletada ühtlasi meelde, et nad oma andmeid vajadusel uuendaksid;
2. MTVS § 8 lõige 3 kohaselt säilitab Eesti finantsasutus kõik teabe kogumise ja FATCA kokkuleppe muu täitmisega seotud kohustuste täitmist kinnitavad tõendid vähemalt jooksva ja viie eelneva kalendriaasta kohta (näiteks on asjakohane salvestada kõik konto jäägid või väärtused 30. juuni 2014 seisuga, dokumenteerida mitteosalevatele finantsasutustele tehtavate maksetega seotud makse vahetu tegija teavitamise kohustuse täitmine). Vajadus tuleneb eelkõige eesmärgist Eesti finantsasutusi kaitsta, pidades silmas FATCA kokkuleppe artikkel 5 lõigetes 1 ja 2 sisalduvat väga üldsõnalist kohustuste rikkumise kõrvaldamise regulatsiooni ning rikkumise

jätikumisele järgnevat USA sanktsiooni. Teisalt tuleb silmas pidada, et FATCA kokkuleppega nõutav teave esitatakse maksuhaldurile vormil, mida käsitatakse maksudeklaratsioonina ning Eesti finantsasutus peab suutma tõendada, et esitatud deklaratsioon on õige või selle esitamata jätmine oli õigustatud. Tõendite säilitamisel üle viie aasta tuleb hinnata selle õiguspärasust lähtudes isikuandmete kaitse seaduses sätestatud eesmärgikohasuse põhimõttest;

3. MTVS § 15 lõike 1 kohaselt hoidub Eesti finantsasutus tegevusest, mille eesmärk on FATCA kokkuleppega seotud teabe kogumisest kõrvalehoidumine. Keelatud tegevuseks on näiteks klientide suunamine mitteosalevate finantsasutuste juurde teabe edastamisest pääsemiseks, soovitusel klientidel oma õiget maksuresidentsust varjata. Viimane on ka MTVS § 8 lõike 2 alusel keelatud kliendile ning karistatav.
4. MTVS § 15 lõike 2 kohaselt lisandub neljas kohustus juhul, kui Eesti finantsasutusel on seotud ettevõtte või filiaal. Sellisel juhul Eesti finantsasutus hindab, kas tegemist on seotud ettevõtte või filiaaliga:
 - mis tegutseb sellises jurisdiktsioonis, mille tõttu see seotud ettevõtte või filiaal ei saa täita osalevale välisriigi finantsasutusele või nõuetele vastava välisriigi finantsasutusele esitatud nõudeid [USA riigitulude seadustiku paragrahvi 1471](#) tähenduses; või
 - mida käsitatakse mitteosaleva finantsasutusena ainult seetõttu, et läbi on saanud USA Rahandusministeeriumi õigusaktides sätestatud üleminekuperiood piiratud finantsasutustele ja filiaalidele.

Kui üks nendest tingimustest on täidetud, siis Eesti finantsasutus:

- käsitab sellist ettevõtet või filiaali mitteosaleva finantsasutusena;
- tagab, et selline seotud ettevõtte või filiaal teavitaks FATCA-kohase 30% kinnipidajat, et ta on mitteosalev finantsasutus;
- tagab, et selline ettevõtte või filiaal täidab FATCA nõudeid nii palju, kui tema asukoha õigusaktid võimaldavad;
- tagab, et selline ettevõtte või filiaal ei paku spetsiaalselt oma teenuseid sellistele kontoomanikele (va sellise ettevõtte või filiaali asukoha residendid), kelle kontod oleksid USA-le avaldatavad kontod; ja
- ei kasuta sellist ettevõtet või filiaali ära FATCA-st kõrvalehoidumiseks.

3.2 Ainult aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse kohustused

Lisaks juhendi alapeatükis 3.1 loetletule, on FATCA kokkuleppest ning MTVS-st tulenevalt igal aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel teabeandjana järgmised kohustused:

- täidab Eestis finantsasutustele kehtestatud registreerimisnõudeid, seal hulgas Internal Revenue Service-s (IRS) registreerimise nõuet;
- tuvastab USA-le avaldatavad kontod, kogub ning edastab teabe nende kohta maksuhaldurile;
- kogub ja edastab maksuhaldurile teabe mitteosalevatele finantsasutustele 2015 ja 2016 tehtud väljamaksete kohta;
- peab teatud juhul kinni 30% mitteosalevale finantsasutusele tehtavalt väljamakselt;
- annab teatud juhul USA päritolu kinnipeetava makse vahetule tegijale maksu kinnipidamiseks teavet;
- tagab maksuhaldurile edastatud teabe õigsuse ning aitab kaasa isikuandmete kaitsmisele.

MTVS § 12 kohaselt on aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel õigus täita oma kohustusi (sh teabe edastamine maksuhaldurile), kolmanda isiku kaudu kuid vastutus kohustuste täitmise eest jääb aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele. Kolmandale isikule edasi antud õiguste ja kohustuste sisu ning ulatuse lepivad kokku osapooled ise. Kolmanda isiku kasutamine võib olla kasulik näiteks olukorras, kus fondivalitseja soovib täita kohustusi kõigi valitsetavate fondide eest või kogu finantsasutuste grupi kohustuste täitmisele spetsialiseerub üks grupi liikmetest. Sarnane kohustuste täitmise regulatsioon on Eesti finantsasutustele tuttav rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadusest.

3.2.1 Registreerimiskohustus

FATCA kokkulepe näeb ette lahtise kohustuse täita partnerjurisdiktsioonis ehk antud juhul Eestis finantsasutustele kehtestatud registreerimisnõudeid. Kohustus on sätestatud MTVS § 17 lõige 1 punktis 1. Tulenevalt kohustuse umbsõnalisusest tähendab see kõiki konkreetsele finantsasutusele Eestis kohalduvaid registreerimisnõudeid, seal hulgas MTVS § 17 lõikest 2 tulenevat kohustust registreerida end viivitamata Ameerika Ühendriikide Riigitulude Ametis (IRS). IRS-s registreerimise praktiline vajadus tuleneb asjaolust, et aruandekohustuslik Eesti finantsasutus maksuhaldurile lisab edastatava teabe hulka enda identifitseerimisnumbri

(Global Intermediary Identification Number ehk GIIN), mida on võimalik saada ainult IRS-s registreerides. Lisaks toimub finantsasutuste automaatne jagamine teiste finantsasutuste poolt osalevateks ning mitteosalevateks IRS GIIN-de nimekirja alusel ning nõ õigesse nimekirja saamine eeldab registreerimist IRS-s. [IRS-s registreerimine ise](#) toimub USA õiguse alusel ning väljaspool FATCA kokkulepet. Rahandusministeeriumil ja maksuhalduril puudub ligipääs registreerimise protsessile.

3.2.2 USA-le avaldatavad kontod

Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kogub ja edastab maksuhaldurile ainult selliste finantskontode teabe, mis on USA-le avaldatavad kontod (MTVS § 16 lõige 1 punkt 1). Vastavalt MTVS § 16 lõikele 5 kogutakse nimetatud andmed eelmise kalendriaasta kohta hiljemalt 30. juuniks. Samaks ajaks tuleb MTVS § 18 lõike 1 kohaselt teave ka maksuhaldurile elektrooniliselt edastada.

USA-le avaldatavad kontod tuvastab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus MTVS § 16 lõike 2 kohaselt hoolsusmeetmete võtmise abil, arvestades MTVS §-des 13 ja 14 sätestatut.

Alates 2014 kogub aruandekohustuslik Eesti finantsasutus USA-le avaldatava konto kohta:

- kui kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik: nimi; aadress; USA TIN;
- kui kontoomanik on USA-väline ettevõtte, millel on üks või mitu kontrollivat isikut, kes on kindlaksmääratud USA isikud: ettevõtte ja selliste kindlaksmääratud USA isikute nimed, aadressid ja (olemasolu korral) USA TIN-id;
- kontonumber (või kontonumbri puudumisel selle toimiv ekvivalent, näiteks kindlustuslepingu puhul lepingu või poliisi number);
- aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse nimi ja identifitseerimisnumber;
- kontojääk või väärtus (sealhulgas rahalise väärtusega kindlustuslepingu või annuitedilepingu puhul rahaline väärtus või tagasiostuväärtus) asjakohase kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi lõpu seisuga või, kui konto suleti kalendriaasta jooksul, siis vahetult enne sulgemise aega.

Alates 2015 lisab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kogutava teabe hulka:

- hoidmiskonto puhul intresside brutosumma, dividendide brutosumma ja muu, kontol olevate varadega seotud sissetulekute brutosumma, mis on kontole (või seoses hoidmiskontoga mõnele muule kontole) makstud või krediteeritud kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi jooksul;
- hoiusekonto puhul kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi jooksul kontole makstud või krediteeritud intresside brutosumma;
- hoidmis- ja hoiusekontost erineva konto puhul brutosumma, mis on makstud või krediteeritud kontoomanikule seoses kontoga kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi jooksul, millega seoses aruandekohustuslik Eesti finantsasutus on kohustatud isik või võlgnik, sealhulgas kontoomanikule makstud lunastusmaksete kogusumma kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi jooksul.

Alates 2016 lisab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kogutava teabe hulka:

- hoidmiskonto puhul vara müügist või lunastamisest saadud brutotulu, mis on makstud või krediteeritud kontole kalendriaasta või muu asjakohase aruandlusperioodi jooksul ja mille suhtes aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tegutses hoidmisühingu, maakleri või esindajakonto omanikuna või muul viisil kontoomaniku käsundi alusel.

Füüsilise isiku puhul lisatakse teabe hulka elukoha aadress, selle puudumisel kontaktaadress.

Finantskonto jääk või väärtus on summa, mida aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskonto jäägi või väärtusena. Näiteks, kui finantskontol kajastatakse väärtpabereid ainult nimiväärtusega 100, siis finantskonto väärtus on 100 sõltumata sellest, et konkreetsel päeval on väärtpaberite turuhind üle või alla 100. Kui finantskontol kajastatakse väärtpabereid turuhinnaga, siis on konkreetsel päeval finantskonto väärtuseks väärtpaberite turuhind. Annuiteedilepingu puhul on üldjuhul rahaliseks väärtuseks reservi suurus aasta lõpu seisuga, väljamaksete tegemise perioodil viimase arvutatud reservi suurus.

Ainuüksi konto jäägi või väärtuse langemist nulli ei loeta finantskonto sulgemiseks. Kui konto jääk või väärtus on negatiivne, märgitakse see maksuhaldurile edastatavas teabes nulliga.

Brutosumma on summa, millele kontoomanikul on õigus enne aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse tehtavaid mahaarvamisi (näiteks tulumaksu kinnipidamine, tehingu kulud, võlgnevuse tasaarvestamine). Teabe hulka lisatakse kogu kirjeldusele vastav tulu, sõltumata sellest, kas see on maksustatav.

Olemasolevate kontode kohta kogutava teabe hulka lisab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ainult need USA TIN-d, mida ta teab. Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei tea USA TIN-i, kuid teab isiku sünnikuupäeva, lisab ta kogutava teabe hulka sünnikuupäeva.

Olemasolevate kontode kohta alates 2017 kogutava teabe hulka lisab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kõigi kindlaksmääratud USA isikute USA TIN-id, vajadusel need selleks ajaks hankides. USA TIN-i hankimise aluseks on MTVS § 23 lõige 2 ning kontoomanikul on kohustus see esitada.

Kogutava teabe hulka kuuluvad laekumiste ja väljamaksete summad ning liigid määrab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kindlaks vastavalt tulumaksuseadusele (MTVS § 16 lõige 3). Näiteks olukorras, kus kontole laekub välisriigist tulu, mida välisriik peab dividendiks ja Eesti tulumaksuseadus intressiks, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus makset intressina. Kõik summad esitatakse eurodes, arvestades tulumaksuseaduse § 36 lõikes 5 sätestatut.

3.2.3 Väljamaksed mitteosalevatele finantsasutustele

Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kogub ja edastab maksuhaldurile teabe mitteosalevatele finantsasutustele 2015 ja 2016 tehtud väljamaksete kohta (MTVS § 16 lõige 1 punkt 2). Kogutav ja edastatav teave sisaldab ainult kontoomaniku nime ning kalendriaasta jooksul tehtud väljamaksete kogusummat. Summad esitatakse eurodes, arvestades tulumaksuseaduse § 36 lõikes 5 sätestatut. Mitteosalevale finantsasutusele tehtud väljamakseks on igasugune makse, sõltumata selle algatajast, mis tehakse aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse peetavale finantskontole, mille kontoomanikuna on hoolsusmeetmete tulemusena tuvastatud mitteosalev finantsasutus. Vastavalt MTVS § 16 lõikele 5 kogutakse nimetatud andmed eelmise kalendriaasta kohta hiljemalt 30. juuniks.

Samaks ajaks tuleb MTVS § 18 lõike 1 kohaselt teave ka maksuhaldurile elektrooniliselt edastada.

Kohustus puudutab ainult väljamakseid, mis tehakse 2015 ja 2016.

3.2.4 Kinnipidamine ja teavitamine

Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus, mis:

- tegutseb [USA riigitulude seadustiku paragrahvi 1441](#) tähenduses kvalifitseeritud vahendajana, mis on valinud esmase kinnipidamiskohustuse kandmise USA riigitulude seadustiku jao A peatüki 3 alusel;
- on partnerlus, mis on valinud tegutsemise kinnipidava välisriigi partnerlusena USA riigitulude seadustiku paragrahvide [1441](#) ja [1471](#) tähenduses; või
- on trust, mis on valinud tegutsemise kinnipidava välisriigi trustina USA riigitulude seadustiku paragrahvide [1441](#) ja [1471](#) tähenduses

peab kinni 30% mitteosalevale finantsasutusele tehtavast USA päritolu kinnipeetavast väljamaksest (MTVS § 17 lõike 1 punkt 2). Kinnipidamine toimub aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse ja USA vahel sõlmitud lepingu, mille tulemusena aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ühe nimetatud kolmest tingimusest täidab, alusel ja kohaselt. Sisuliselt on tegemist ainult nende aruandekohustuslike Eesti finantsasutuste kohustusega, mis on Qualified Intermediary staatuses.

Kõik ülejäänud aruandekohustuslikud Eesti finantsasutused on 30% kinnipidamise kohustusest vabad, kuid neile kohaldub teavitamise kohustus (MTVS § 17 lõike 1 punkt 3). Teavitamise kohustus tekib juhul, kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus teeb või vahendab mitteosalevale finantsasutusele USA päritolu kinnipeetavat väljamakset. Sellises olukorras annab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus omaalgatuslikult makse vahetule tegijale teavet, mis on vajalik ja piisav selle maksega kaasneva kinnipidamis- ja aruandluskohustuse täitmiseks. Makse vahetu tegija on makseahelas aruandekohustuslikust Eesti finantsasutusest eespool olev isik, kellel on sellise maksega seotud kinnipidamiskohustus USA õigusest tulenevalt. Makse vahetu tegija on selles kontekstis üldjuhul finantsasutus, mitte kontoomanik, kes annab algse maksekäsu.

3.2.5 Teabe õigsuse tagamine ning andmete kaitse

FATCA kokkuleppe täitmise rikkumise ärahoidmiseks või kõrvaldamiseks ning isikuandmete kaitsmiseks on vajalik tagada igasuguse töödeldava teabe õigsus. MTVS § 6 lõike 4 alusel kohustub aruandekohustuslik Eesti finantsasutus edastama maksuhaldurile parandatud teabe, kui andmesubjekt tõendab, et varem edastatud teave oli vale. MTVS § 8 lõike 4 kohaselt kohustub aruandekohustuslik Eesti finantsasutus edastama maksuhaldurile viivitamatult parandatud teabe, aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ise leiab, et edastatud teave oli vale. Mõlemad kohustused on piiratud viie aastaga, kuna MTVS § 3 lõike 3 alusel ei ole maksuhalduril õigust võtta vanemat teavet vastu.

3.3 Teabe edastamine maksuhaldurile

MTVS § 18 lõike 1 kohaselt edastab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kogutud teabe maksuhaldurile hiljemalt 30. juunil sellel aastal, mis järgneb kalendriaastale, mille kohta teave koguti. See jätab ajalise varu aruandekohustuslikele Eesti finantsasutustele ja maksuhaldurile, et teabega seotud probleemid kõrvaldada enne, kui saabub tähtaeg teabe USA-sse edastamiseks.

MTVS § 18 lõike 1 kohaselt edastatakse teave vormil, mida käsitatakse deklaratsioonina, ning MTVS § 3 lõike 2 kohaselt kohaldatakse sellele deklaratsioonile maksukorralduse seaduses maksudeklaratsiooni kohta sätestatud (näiteks parandamise kohustus ja kord). Samas tuleb arvesse võtta MTVS-s sätestatud erisusi, eelkõige MTVS 1. peatükis sisalduvaid viie aasta reegleid ning asjaolu, et deklaratsiooni saab esitada ainult elektroonselt.

Deklaratsioonide vormid ja täitmise korra kehtestab rahandusminister MTVS § 18 lõike 3 alusel määrusega. Kava kohaselt on see väga sarnane kui mitte identne XML vormiga, millega Eesti edastab teabe USA-le. [See vorm](#) koos [täitmise juhendiga](#) on IRS-i poolt välja töötatud ning kättesaadav juba praegu.

3.4 Rikkumiste kõrvaldamine

FATCA kokkuleppega seotud rikkumised kõrvaldab kohustatud subjekt (Eesti finantsasutus, teabeandjale andmete esitaja) nende avastamisel viivitamatult ise. MTVS § 19 lõike 2

kohaselt on maksuhaldur kohustatud võtma meetmed FATCA kokkuleppe rikkumise lõpetamiseks. Sellisteks meetmeteks võib olla nii sunniraha määramine (MTVS § 22) kui ka trahvimine (maksukorralduse seadus § 155³).

Kui FATCA kokkuleppega seotud nõuete rikkumise avastab USA, pöördub ta maksuhalduri poole. Kui maksuhaldur nõustub Eesti finantsasutusest tuleneva rikkumise olemasoluga, alustab ta maksukorralduse seadusele tuginedes menetlust (MTVS § 3 lõige 1) eesmärgiga nõuete rikkumine kõrvaldada.

Sõltumata sellest, kas maksuhaldur ja Eesti finantsasutus tunnustavad USA avastatud rikkumist, käsitab USA rikkuvat Eesti finantsasutust mitteosaleva finantsasutusena, kui:

- tegemist on märkimisväärse rikkumisega;
- rikkujaks on aruandekohustuslik Eesti finantsasutus; ning
- rikkumist ei ole kõrvaldatud 18 kuu jooksul alates ajast, mil USA seoses rikkumisega esimest korda maksuhalduri poole pöördus.

Seda, kas, tegemist on märkimisväärse rikkumisega, otsustab USA. Näiteks on USA hinnangul märkimisväärseks rikkumiseks mingi osa USA-le avaldatavate kontode teabe edastamata jätmine, mitteosalevatele finantsasutustele tehtavate maksete teabe edastamata jätmine, tühiste rikkumiste mittekõrvaldamine 90 päeva jooksul, 30% kinnipidamise kohustuse rikkumine, makse vahetu tegija teavitamise kohustuse rikkumine ning seotud ettevõtetega seotud kohustuste rikkumine.

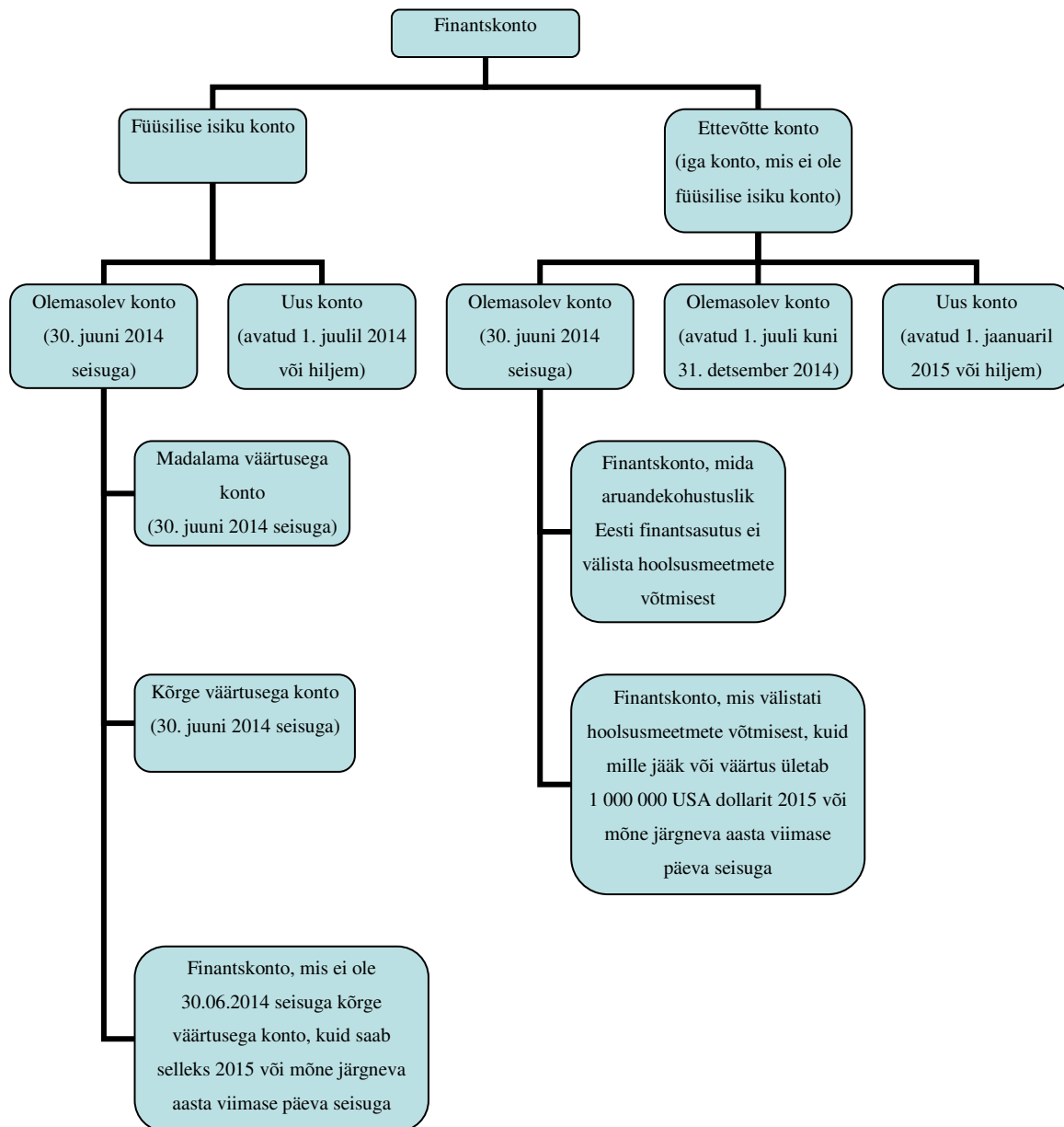
IV Hoolsusmeetmed USA-le avaldatavate kontode ning mitteosalevate finantsasutuste kontode tuvastamiseks

4.0.1 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kogub ning edastab maksuhaldurile teabe vaid finantskontode kohta, mida käsitatakse USA-le avaldatavate kontodena hoolsusmeetmete võtmise tulemusena. Lisaks kogub ja edastab maksuhaldurile 2015 ja 2016 kohta mitteosalevate finantsasutuste finantskontodele tehtud maksete teabe. Hoolsusmeetmete võtmisel tuleb arvestada MTVS §-des 13 ja 14 sätestatud, seal hulgas MTVS § 14 lõike 1 punktis 1 sisalduvat keeldu kohaldada FATCA kokkuleppe I lisa hoolsusmeetmete asemel muid USA õiguses sisalduvaid samalaadseid hoolsusmeetmeid.

4.0.2 MTVS § 8 lõike 2 kohaselt on isikul keelatud esitada aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele ebaõigeid andmeid, mida kasutatakse MTVS-st tulenevate kohustuste, seal hulgas hoolsusmeetmete võtmise, täitmisel. Maksukorralduse seaduse § 155³ alusel on valeandmete esitamine ka karistatav. Andmete ebaõigeks muutumine peale esitamist ei ole MTVS alusel keelatud ega karistatav. Keeld puudutab ainult MTVS-i täitmisel kasutatavaid andmeid, mitte igasuguseid aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele esitatavaid andmeid.

4.0.3 MTVS § 8 lõike 1 kohaselt on isik kohustatud vastava nõude saamisel esitama aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele teabe, milleta ei ole aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel võimalik MTVS-i täita (seal hulgas hoolsusmeetmeid võtta). Maksukorralduse seaduse § 155³ alusel on andmete esitamata jätmine karistatav. Oluline on silmas pidada, et kohustus puudutab vaid andmeid, milleta ei ole võimalik MTVS-i täita. Nii on kohustuslik esitada uue konto avamisel kontoomaniku kinnitus, kuid ei ole kohustuslik olemasoleva konto puhul USA-le viitava tunnuse ümberlükkamine.

4.0.4 Finantskontode jagunemist hoolsusmeetmete vahel kujutab üldistatult järgmine joonis 3:

4.0.5 Maksuhaldurile edastatava teabe kogumine algab aastast, mil finantskonto USA-le avaldatava kontona hoolsusmeetmete võtmise tulemusena tuvastatakse. Näiteks, kui olemasolevate kontode suhtes võetakse hoolsusmeetmed 2014, algab ka teabe kogumine nende kontode kohta 2014. Kui hoolsusmeetmed võetakse 2015, algab teabe kogumine 2015.

4.0.6 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei tugine kontoomaniku kinnitusele, kontoomaniku kontrolliva isiku kinnitusele või dokumentaalsele tõendile, kui ta teab või tal on alust arvata, et see ei ole õige või usaldusväärne. MTVS § 8 lõike 2 kohaselt on ebaõige

kinnituse esitamine aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele keelatud ning maksukorralduse seaduse § 155³ alusel ka karistatav.

4.0.7 Finantskontoga seotud asjaolude muutumisena käsitatakse:

- muudatusi finantskontoga seotud andmetes;
- muudatusi IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirjas;
- muudatusi aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse õiguses tugineda kontoomaniku kinnitusele, kontoomanik kontrolliva isiku kinnitusele või dokumentaalsele tõendile;
- rahalise väärtusega kindlustuslepingu ja annuiteedilepingu tähtaja saabumist või muu lepingujärgse kindlustusjuhtumi toimumist, kui lepingu alusel on õigus väljamaksele isikul, keda aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei ole käsitanud kontoomanikuna ehk soodustatud isikul, kes ei ole lepingujärgne kindlustusvõtja.

4.0.8 Oluline on silmas pidada, et IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirja uuendatakse iga kuu.

4.0.9 Hoolsusmeetmed USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks jagunevad tinglikult kaheks:

- esmased hoolsusmeetmed – hoolsusmeetmed, mida aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab ühe korra (olemasolevate kontode puhul kindlaks kuupäevaks või jäägi või väärtuse tõustes üle kindla summa ning uute kontode puhul avamisel);
- teisesed hoolsusmeetmed – hoolsusmeetmed, mida aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab jooksvalt peale esmaste hoolsusmeetmete võtmist finantskontoga seotud asjaolude muutumise ja kliendihalduri teadmise jälgimise käigus.

4.0.10 Kui finantskontoga seotud asjaolu muutumiseks on rahalise väärtusega kindlustuslepingu järgse kindlustusjuhtumi toimumine, milleks on surm, ei võta aruandekohustuslik Eesti finantsasutus teiseseid hoolsusmeetmeid ja eeldab, et hüvitist saav füüsiline isik ei ole kindlaksmääratud USA isik, ning ei käsita finantskontot USA-le avaldatava kontona. Eelnev ei kohaldu, kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus teab või tal on alust arvata, et tulusaaja on kindlaksmääratud USA isik. Aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel on alust arvata, et rahalise väärtusega kindlustuslepingu tulusaaja on kindlaksmääratud USA isik, kui aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse kogutud ja

tulusaajaga seostatud teave sisaldab FATCA kokkulepe lisa 1 osa 2 punkt B alapunktis 1 kirjeldatud USA-le viitavat tunnust.

4.0.1 Finantskonto jäägi või väärtuse võrdlemisel hoolsusmeetmetes sätestatud piirmääradega ei võeta arvesse kontoomanike arvu.

4.0.12 Hoolsusmeetmetes sätestatud piirmäärad kohalduvad üldreeglina ühele kontole. Hoolsusmeetmetes sätestatud piirmäärad kohalduvad finantskontode kogumile järgmiselt:

- füüsilise isiku kontod - finantskontode kogumi moodustavad kõik kontoomaniku aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse ja seotud ettevõtte hoitavad finantskontod, mis on aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse arvutisüsteemis seotud (näiteks kliendinumbriga või isikukoodi abil) ning mille jääkide ja väärtuste summeerimist arvutisüsteem võimaldab;
- ettevõtte kontod - finantskontode kogumi moodustavad sellisel juhul kõik kontoomaniku aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse ja seotud ettevõtte hoitavad finantskontod, mis on aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse arvutisüsteemis seotud (näiteks kliendinumbriga või registrikoodi abil) ning mille jääkide ja väärtuste summeerimist arvutisüsteem võimaldab;
- füüsilise isiku ja ettevõtte kontod hoolsusmeetmetes sätestatud 1 000 000 USA dollari piirmäära kohaldamisel – finantskontode kogumi moodustavad või eelnevalt moodustunud kogumisse lisanduvad finantskontod, mille kohta kliendihaldur teab või mille kohta tal on alust arvata, et nende finantskontode otsene või kaudne omanik, kontrolliv isik või asutaja on üks ja seesama isik, välja arvatud juhul, kui see isik tegutseb teise isiku esindajana.

4.0.13 Hoolsusmeetmetes sätestatud piirmäärade kohaldamisel finantskontole, mille jääk või väärtus on USA dollarist erinevas valuutas, lähtub aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellele kalendriaastale, mil finantskonto jääki või väärtust hoolsusmeetmetes sätestatud piirmääradega võrreldakse, eelneva kalendriaasta viimase päeva Euroopa Keskpanga kursist (<http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html>). Näiteks füüsilise isiku olemasolevate kontode jaotamisel madala ja kõrge väärtusega kontodeks 30. juuni 2014

seisuga 2014 jooksul lähtub aruandekohustuslik Eesti finantsasutus Euroopa Keskpanga 31. detsembri 2013 kursist.

4.0.14 Kui hoolsusmeetmed näevad ette kontoomaniku kinnituse (self-certification) ja kontrolliva isiku kinnituse hankimist, võivad need kinnitused olla osaks kontoomanikult tavapäraselt kogutavatest dokumentidest. MTVS kohaselt ei pea kinnitus olema kindlal blanketil, see võib olla näiteks osa lepingust või e-teenuste korral ekraanivorm, kuid see peab olema esitaja poolt allkirjastatud koos kuupäeva märkimisega. Sama nõue kehtib nii paber kandjal kui ka elektroonse kinnituse kohta. Teisisõnu peavad kinnitused olema tsiviilseadustiku üldosa seaduse mõttes kirjalikus vormis (MTVS § 11 lõiked 3 ja 4). Kontrolliva isiku kinnituse võib tema eest esitada kontoomanik (MTVS § 11 lõige 4). Kinnitused peavad sisaldama piisavat infot selle kohta, mida kinnitusega väidetakse (näiteks füüsilisest isikust kontoomaniku kinnitus peab sisaldama teavet, mis võimaldab hinnata tema maksuresidentsust ning ettevõttest kontoomaniku kinnitus peab sisaldama teavet, mis võimaldab hinnata tema staatust FATCA mõttes).

4.0.15 Kinnitusel sisalduvate andmete loetelu ei ole sätestatud, kuid füüsilisest isikust kontoomaniku ning kontrolliva isiku kinnituse soovitavad andmed on¹:

- kontoomaniku/kontrolliva isiku nimi;
- elukoha aadress;
- maksuresidentsus(-ed);
- maksukohustuslase identifitseerimisnumber või -numbrid (*TIN*);
- sünniaeg;
- sünnikoht.

Andmete loetelu kattub teabega, mida hakatakse nõudma füüsilise isiku kinnitustelt ka käesoleva juhendi sissejuhatuses kirjeldatud uute OECD ja EL-i teabevahetuse standardite alusel alates 1. jaanuarist 2016.

¹ USA avaldas 25. septembril 2014 tõlgenduse (<http://www.irs.gov/Businesses/Corporations/Frequently-Asked-Questions-FAQs-FATCA--Compliance-Legal>) selle kohta, mida nende hinnangul kontoomaniku kinnitus ja kontrolliva isiku kinnitus sisaldama peavad.

4.0.16 Kontoomanik võib olla maksuresident korraga mitmes riigis või jurisdiktsioonis. USA kodanikku peetakse USA maksuresidendiks isegi juhul, kui ta on maksuresident ka mõnes teises riigis või jurisdiktsioonis.

4.0.17 MTVS § 12 kohaselt võib aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse asemel võtta hooldusmeetmeid kolmas isiku ulatuses, mida võimaldavad asjakohased USA Rahandusministeeriumi õigusaktid. Silmas tuleb pidada, et vastutus FATCA nõuete täitmise eest jääb aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele.

4.1 Füüsilise isiku olemasolevad kontod

4.1.0.1 Juhendi käesolev alapeatükk kirjeldab hooldusmeetmeid seoses finantskontodega

- mille kontoomanik on füüsiline isik ja
- mis on avatud 30. juunil 2014 või varem.

4.1.0.2 Füüsilise isiku olemasolevad kontod jagunevad kolmeks:

- madalama väärtusega kontod on finantskontod, mille jääk või väärtus ei ületa 1 000 000 USA dollarit 30. juuni 2014 seisuga;
- kõrge väärtusega kontod on finantskontod, mille jääk või väärtus ületab 1 000 000 USA dollarit 30. juuni 2014 seisuga;
- madalama väärtusega kontod, mis saavad kõrge väärtusega kontodeks 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga.

4.1.0.3 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on madalama väärtusega kontod, esmased hooldusmeetmed võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hiljemalt 30. juunil 2016.

4.1.0.4 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on kõrge väärtusega kontod, esmased hooldusmeetmed võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hiljemalt 30. juunil 2015.

4.1.0.5 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on madalama väärtusega kontod, mis saavad kõrge väärtusega kontodeks 2015 või mõne järgneva kalendriaasta viimase päeva seisuga, esmased hooldusmeetmed võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hiljemalt 30. juunil sellel aastal, mis järgneb kalendriaastale, mil kontost sai kõrge väärtusega konto.

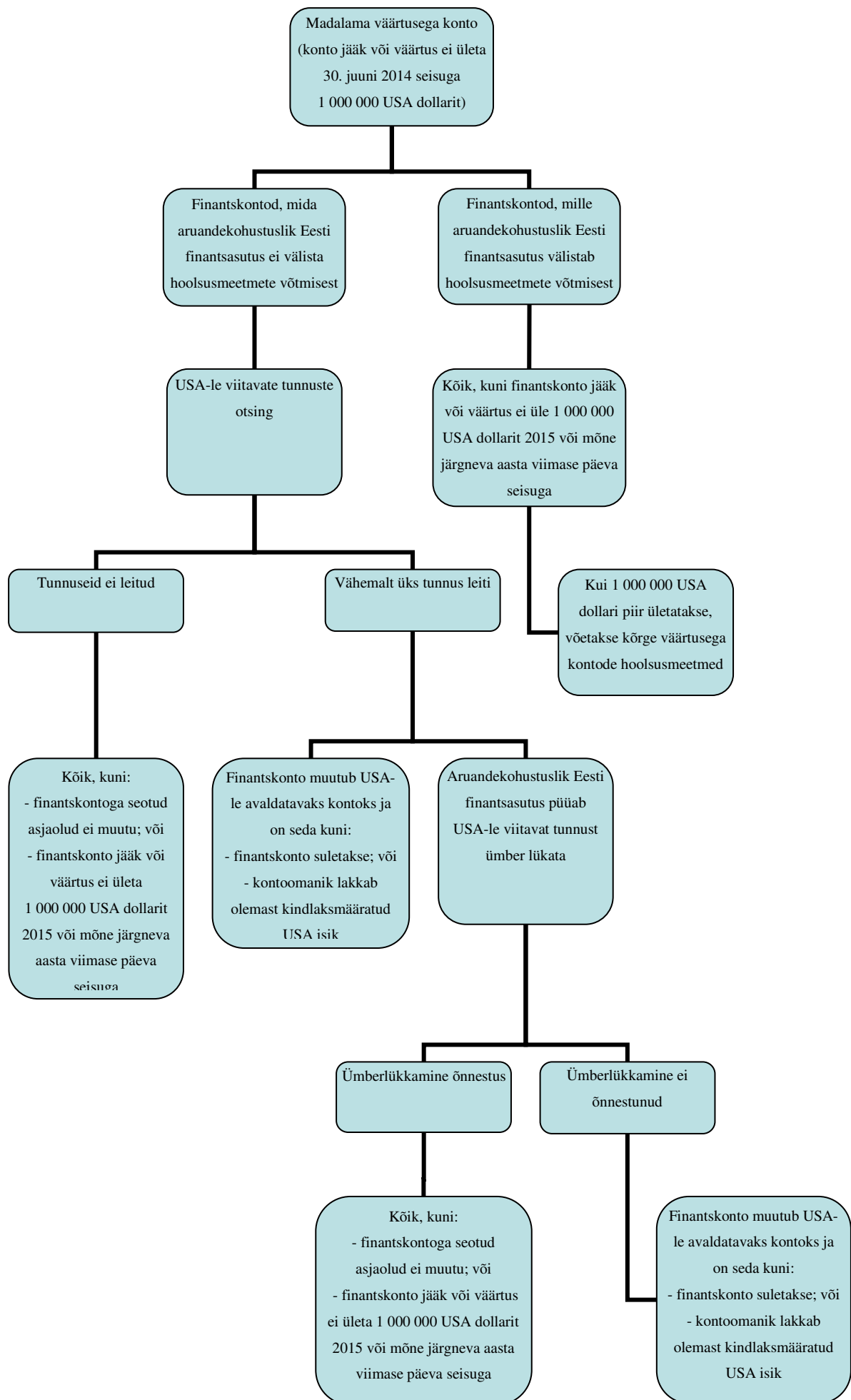
4.1.0.6 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mille kontoomanikult on aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hankinud dokumente, mis määravad, et kontoomanik ei ole USA kodanik ega resident, selleks, et

- täita enda kui kvalifitseeritud vahendaja, kinnipidamiskohustusega välisriigi partnerluse või kinnipidamiskohustusega välisriigi trusti ja IRS-i vahel sõlmitud lepingut; või
- täita enda USA riigitulude seadustiku jao 26 peatükist 61 tulenevaid kohustusi;

korral lähtub aruandekohustuslik Eesti finantsasutus esmaste hoolsusmeetmete võtmise asemel nimetatud dokumentidest.

4.1.1 Füüsilise isiku olemasolevad kontod, mis on 30. juuni 2014 seisuga madalama väärtusega kontod

4.1.1.1 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on 30. juuni 2014 seisuga madalama väärtusega kontod, hoolsusmeetmeid kujutab üldistatult järgmine joonis 4:

4.1.1.2 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus valib, kas rakendab hoolsusmeetmeid kõigile füüsilise isiku olemasolevatele kontodele, mis on madalama väärtusega kontod, või välistab füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on madalama väärtusega kontod, hoolsusmeetmete võtmisest:

- füüsiliste isikute olemasolevad kontod, mille jääk või väärtus ei ületa 30. juuni 2014 seisuga 50 000 USA dollarit;
- füüsiliste isikute olemasolevad kontod, mis on rahalise väärtusega kindlustuslepingud või annuiteedilepingud, mille jääk või väärtus ei ületa 30. juuni 2014 seisuga 250 000 USA dollarit.

4.1.1.3 MTVS § 14 lõige 1 punkti 2 kohaselt ei ole aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel lubatud kasutada teisi FATCA kokkuleppes pakutavaid aluseid finantskontode välistamiseks hoolsusmeetmete võtmisest. Eestis puuduvad kindlustuslepingud, mille müük oleks keelatud USA residentidele ning seetõttu tekitaks selle erandi võimaldamine põhjendamatu segadust. Hoiusekontode erisus eeldab aruandekohustuslikult Eesti finantsasutuselt täiendava piirmäära järgimist ning kaotab USA-le avaldatavate kontode teabe maksuhaldurile edastamise järjepidevuse ja raskendab seetõttu järelevalve teostamist.

4.1.1.4 MTVS § 14 lõike 2 kohaselt tuleb välistuse valik teha kõigi aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse peetavate kontode kohta kogumis, erinevate kontogruppide loomine ei ole lubatud.

4.1.1.5 Finantskontot, mille aruandekohustuslik Eesti finantsasutus välistab hoolsusmeetmete võtmise alast, ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskonto jääk või väärtus ei ületa 1 000 000 USA dollarit 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga.

Esmased hoolsusmeetmed

4.1.1.6 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on madalama väärtusega kontod ja mida ei ole hoolsusmeetmete võtmisest välistatud, hulgast USA-le avaldatavate kontode

tuvastamiseks vaatab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus üle elektrooniliselt otsitavad andmed USA-le viitavate tunnuste leidmiseks.

4.1.1.7 USA-le viitavad tunnused on:

- 1) kontoomaniku tuvastamine USA kodaniku või residendina;
- 2) sõnaselge viide USA-s asuvale sünnikohale;
- 3) praegune USA postiaadress või elukoha aadress (sealhulgas USA postkontori postkast);
- 4) praegune USA telefoninumber;
- 5) kehtivad juhised kanda raha üle USA-s peetavale kontole;
- 6) kehtiv volitus või allkirjaõigus, mis on antud USA aadressiga isikule; või
- 7) teise isiku USA aadress, kust post kätte saadakse, mis on ainus aadress, mis on aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse toimikus kontoomaniku kohta kirjas.

4.1.1.8 Kui finantsasutus ei leia ülevaatus käigus USA-le viitavaid tunnuseid, siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud ei muutu või finantskonto jääk või väärtus ei ületa 1 000 000 USA dollarit 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga.

4.1.1.9 Kui elektrooniliselt otsitavate andmete ülevaatus käigus ilmneb mõni seitsmest USA-le viitavast tunnusest, siis käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot tunnuse leidmisest USA-le avaldatava kontona.

4.1.1.10 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võib pöörduda kontoomaniku poole täiendavate andmete saamiseks USA-le viitava tunnuse ümberlükkamiseks. Kõigi USA-le viitavate tunnuste ümberlükkamisel ei käsita aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatava kontona.

4.1.1.11 Sõltuvalt ilmnenu USA-le viitavast tunnusest, lükkavad USA-le viitava tunnuse ümber järgmised kontoomanikult täiendavalt saadud andmed:

- USA sünnikoha juhul kontoomaniku kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik, väljaspool USA-d väljaantud isikut tõendav dokument, millest nähtub, et isik on mõne muu riigi kodanik ja USA kodakondsusest loobumise tunnistus või selle puudumisel usutav selgitus, miks sellist tunnistust ei ole isikule antud või miks ei saanud isik sündides USA kodakondsust;
- USA posti- või elukoha aadressi või telefoninumbri juhul, mis on ainsaks kontoga seotud telefoninumbriks, kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik ja dokumentaalne tõend, mis kinnitab maksuresidentsust mujal või isikut tõendav dokument, mis näitab kodakondsust mujal kui USA-s;
- kehtiva raha ülekandmise juhise korral kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik ja dokumentaalne tõend, mis kinnitab maksuresidentsust mujal või isikut tõendav dokument, mis näitab kodakondsust mujal kui USA-s;
- kehtiva volituse või allkirjaõiguse juhul USA kontaktaadressiga isikule; juhul, kui ainsaks aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele teada olevaks aadressiks on USA-s asuv aadress, kus post kätte saadakse (in-care-of-address); ja telefoninumbri puhul, mis ei ole ainsaks kontoga seotud telefoninumbriks, kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik ja dokumentaalne tõend, mis kinnitab maksuresidentsust mujal või isikut tõendav dokument, mis näitab kodakondsust mujal kui USA-s.

4.1.1.12 Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei ole saanud kontoomanikult kõigi USA-le viitavate tunnuste ümberlükkamiseks andmeid hiljemalt USA-le viitavate tunnuste leidmise kalendriaastale järgneva aasta 30. juuniks, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot selliste tunnuste leidmisest USA-le avaldatava kontona.

4.1.1.13 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot USA-le avaldatava kontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil selle kontoomanik lakkab olemast kindlaksmääratud USA isik.

4.1.1.14 MTVS § 14 lõige 1 punkt 2 ei anna aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele võimalust jätta teatud hoiusekontode teave peale nende muutumist USA-le avaldatavateks kontodeks kogumata ning maksuhaldurile edastamata. Selline võimalus rikuks teabe edastamise järjepidevust ning raskendaks järelevalve teostamist.

Teised hooldusmeetmed

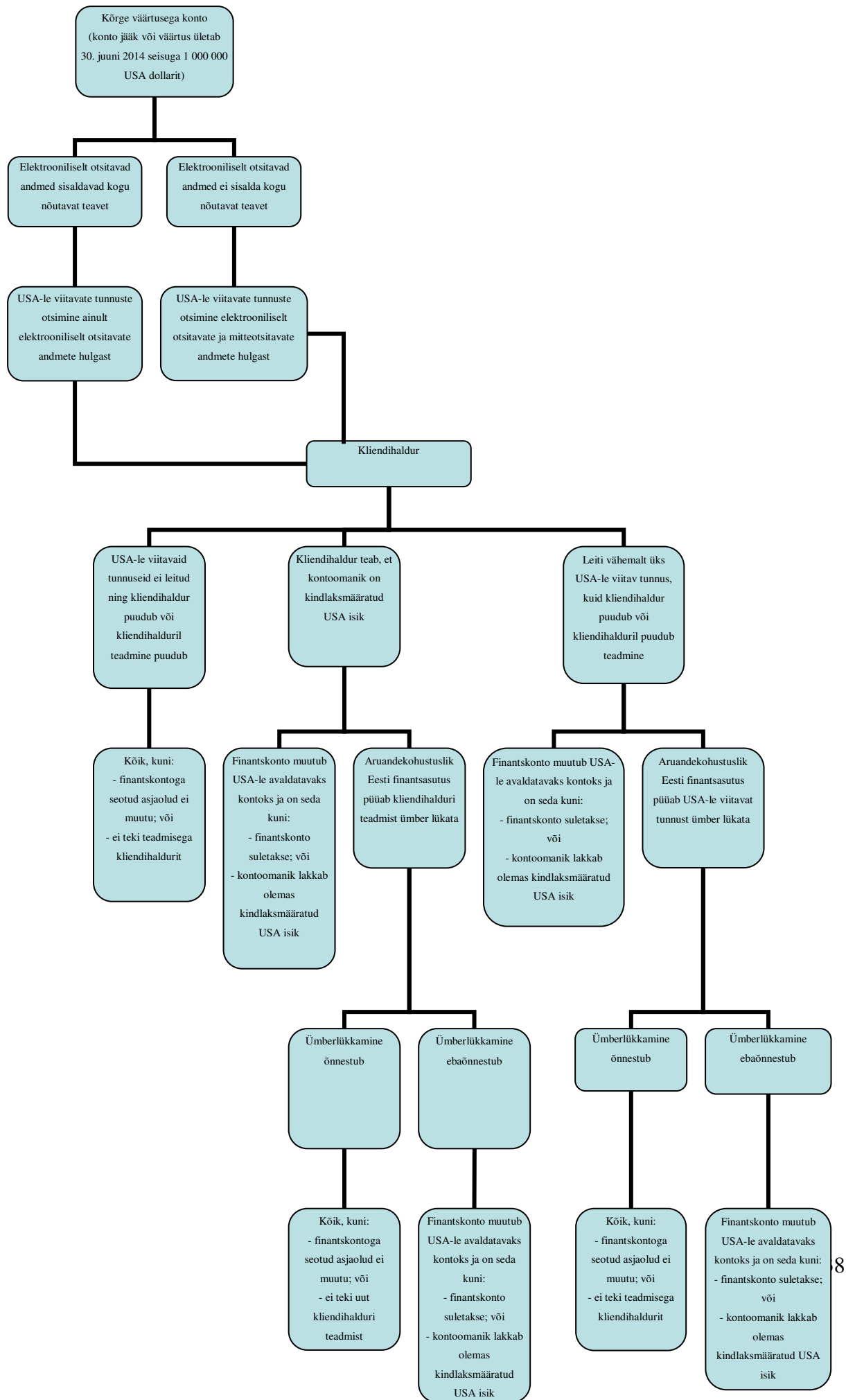
4.1.1.15 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida asjaolude muutumist seoses füüsilise isiku olemasolevate kontodega, mis on madalama väärtusega kontod ja mida:

- ei välistatud esmaste hooldusmeetmete võtmisest; või
- esmaste hooldusmeetmete võtmise tulemusena ei käsitata USA-le avaldatavate kontodena.

4.1.1.16 Kui finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, mille tulemusena aruandekohustuslik Eesti finantsasutus seostab finantskontoga ühe või mitu seitsmest USA-le viitavast tunnusest, siis kohaldatakse samu reegleid nagu juhul, kui USA-le viitav tunnus oleks ilmnenud esmaste hooldusmeetmete võtmise käigus.

4.1.2 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on 30. juuni 2014 seisuga kõrge väärtusega kontod

4.1.2.1 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on 30. juuni 2014 seisuga kõrge väärtusega kontod, hooldusmeetmeid kujutab üldistatult järgmine joonis 5:

Esmased hoolsusmeetmed

4.1.2.2 Füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on kõrge väärtusega kontod, hulgast USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks otsib aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kontoga seotud andmete hulgast USA-le viitavaid tunnuseid ning kontrollib kontole määratud kliendihalduri olemasolul tema teadmist.

4.1.2.3 USA-le viitavad tunnused on:

- 1) kontoomaniku tuvastamine USA kodaniku või residendina;
- 2) sõnaselge viide USA-s asuvale sünnikohale;
- 3) praegune USA postiaadress või elukoha aadress (sealhulgas USA postkontori postkast);
- 4) praegune USA telefoninumber;
- 5) kehtivad juhised kanda raha üle USA-s peetavale kontole;
- 6) kehtiv volitus või allkirjaõigus, mis on antud USA aadressiga isikule; või
- 7) teise isiku aadress, kust post kätte saadakse, või aadress, kuhu ajutiselt posti ei viida, mis on ainus aadress, mis on aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse toimikus kontoomaniku kohta kirjas.

4.1.2.4 USA-le viitavate tunnuste otsimine sõltub aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse elektrooniliselt otsitavate andmete koosseisust - kas elektrooniliselt otsitavad andmed sisaldavad järgmist teavet:

- kontoomaniku kodakondsus või residentsus;
- kontoomaniku elukoha aadress ja postiaadress;
- kontoomaniku telefoninumber (olemasolu korral);
- teave selle kohta, kas on olemas kehtiv korraldus kontrol oleva raha ülekandmiseks teisele kontole (sealhulgas aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse teises filiaalis või muus finantsasutuses olevale kontole);
- kehtiv teave selle kohta, kas kontoomanik on andnud teise isiku aadressi, kust post kätte saadakse, või aadressi, kuhu posti ajutiselt ei viida; ja
- teavet selle kohta, kas on olemas kontoga seotud esindus- või allkirjaõigus.

4.1.2.5 Kui elektrooniliselt otsitav teave sisaldab kogu nimetatud teavet, piisab USA-le viitavate tunnuste otsimisest elektrooniliselt otsitavate andmete hulgast.

4.1.2.6 Kui elektrooniliselt otsitav teave ei sisalda kogu nimetatud teavet, sooritab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus USA-le viitavate tunnuste leidmiseks otsingu nii elektroonilist otsimist võimaldavate kui ka mittevõimaldavate andmete hulgast.

4.1.2.7 Elektroonilist otsingut mittevõimaldavate andmete hulka kuuluvad kliendiga seotud andmed (*current customer master file*) ning nendes andmetes mittesisalduvad viie viimase aasta jooksul finantskontoga seotud järgmised andmed:

- viimase aasta jooksul kogutud dokumendid;
- viimane leping ja muud dokumendid konto avamise kohta;
- viimased andmed, mis on kogutud AML/KYC nõuete täitmise käigus;
- kehtivad volikirjad ja allkirjanäidised;
- kehtivad korraldused raha ülekandmiseks.

4.1.2.8 Kui kontole on määratud kliendihaldur, kontrollib aruandekohustuslik Eesti finantsasutus lisaks, kas kliendihaldur teab, et kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik.

4.1.2.9 Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei leia otsingu käigus USA-le viitavaid tunnuseid ning kliendihaldur puudub või kliendihalduril puudub teadmine, et kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik, siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud ei muutu või kontole määratakse kliendihaldur, kes teab, või olemasolev kliendihaldur saab teada, et kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik.

4.1.2.10 Kui andmete ülevaatamise käigus ilmneb mõni seitsmest USA-le viitavast tunnusest või kliendihaldur teab, et kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik, siis käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot USA-le avaldatava kontona.

4.1.2.11 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võib pöörduda kontoomaniku poole täiendavate andmete saamiseks USA-le viitava tunnuse või kliendihalduri teadmise ümberlükkamiseks. Kõigi USA-le viitavate tunnusta ja kliendihalduri teadmise ümberlükkamisel ei käsita aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatava kontona.

4.1.2.12 Sõltuvalt ilmnenu USA-le viitavast tunnusest, lükkavad USA-le viitava tunnuse ümber järgmised kontoomanikult täiendavalt saadud andmed:

- USA sünnikoha juhul kontoomaniku kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik, väljaspool USA-d väljaantud isikut tõendav dokument, millest nähtub, et isik on mõne muu riigi kodanik ja USA kodakondsusest loobumise tunnistus või selle puudumisel usutav selgitus, miks sellist tunnistust ei ole isikule antud või miks ei saanud isik sündides USA kodakondsust;
- USA posti- või elukoha aadressi või telefoninumbri puhul, mis on ainsaks kontoga seotud telefoninumbriks, kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik ja dokumentaalne tõend, mis kinnitab maksuresidentsust mujal või isikut tõendav dokument, mis näitab kodakondsust mujal kui USA-s;
- kehtiva raha ülekandmise juhise korral kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik ja dokumentaalne tõend, mis kinnitab maksuresidentsust mujal või isikut tõendav dokument, mis näitab kodakondsust mujal kui USA-s;
- konto volituse puhul USA kontaktaadressiga isikule; juhul, kui ainsaks aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele teada olevaks aadressiks on aadress, kus post kätte saadakse või aadress, kuhu ajutiselt posti ei viida; ja telefoninumbri juhul, mis ei ole ainsaks kontoga seotud telefoninumbriks, kinnitus selle kohta, et ta pole USA maksuresident ega kodanik ja dokumentaalne tõend, mis kinnitab maksuresidentsust mujal või isikut tõendav dokument, mis näitab kodakondsust mujal kui USA-s.

4.1.2.13 Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei ole saanud kontoomanikult kõigi USA-le viitavate tunnuste ja kliendihalduri teadmise ümberlükkamiseks andmeid hiljemalt USA-le viitavate tunnuste leidmise kalendriaastale järgneva aasta 30. juunil, käsitab

aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot tunnuste leidmisest USA-le avaldatava kontona.

4.1.2.14 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot USA-le avaldatava kontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil selle kontoomanik lakkab olemast kindlaksmääratud USA isik.

4.1.1.15 MTVS § 14 lõige 1 punkt 2 ei anna aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele võimalust jätta teatud hoiusekontode teave peale nende muutumist USA-le avaldatavateks kontodeks kogumata ning maksuhaldurile edastamata. Selline võimalus rikuks teabe edastamise järjepidevust ning raskendaks järelevalve teostamist.

Teisesed hooldusmeetmed

4.1.2.16 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida asjaolude muutumist seoses füüsilise isiku olemasolevate kontodega, mis on kõrge väärtusega kontod, mida esmaste hooldusmeetmete võtmise tulemusena ei käsitata USA-le avaldatavate kontodena.

4.1.2.17 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad arvesse võtta kliendihalduri teadmise muutumist. Kui kontole määratakse kliendihaldur, kes teab, või olemasolev kliendihaldur saab teada, et kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik, siis kohaldatakse samu reegleid nagu juhul, kui kliendihalduri teadmine oleks ilmnenu esmaste hooldusmeetmete võtmise käigus.

4.1.2.18 Kui finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, mille tulemusena aruandekohustuslik Eesti finantsasutus seostab finantskontoga ühe või mitu seitsmest USA-le viitavast tunnusest, siis kohaldatakse samu reegleid nagu juhul, kui USA-le viitav tunnus oleks ilmnenu esmaste hooldusmeetmete võtmise käigus.

4.1.2.19 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tagab, et arvesse võetakse kõik finantskontoga seotud asjaolude muutumised, millest kliendihaldur teab. Näiteks olukorras, kus klient teavitab kontole määratud kliendihaldurit aadressi muutumisest, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus seda finantskontoga seotud asjaolude muutumisena sõltumata sellest, kas arvutisüsteemis kliendi aadressi muudetakse.

4.1.3 Füüsilise isiku olemasolevad kontod, mis ei ole 30. juuni 2014 seisuga kõrge väärtusega kontod, kuid saavad nendeks 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga

4.1.3.1 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida füüsilise isiku olemasolevate kontode:

- mida ei käsitata USA-le avaldatavate kontodena; ja
- mis ei ole 30. juuni 2014 seisuga kõrge väärtusega kontod;

konto jääki või väärtust 2015 ja järgnevate aastate viimase päeva seisuga.

4.1.3.2 Kui nimetatud finantskonto saab kõrge väärtusega kontoks 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga, kohaldab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus nende hulga USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks füüsilise isiku olemasolevate kontode, mis on 30.06.2014 seisuga kõrge väärtusega kontod, hooldusmeetmeid ning käsitab neid samadel tingimustel USA-le avaldatavate kontodena.

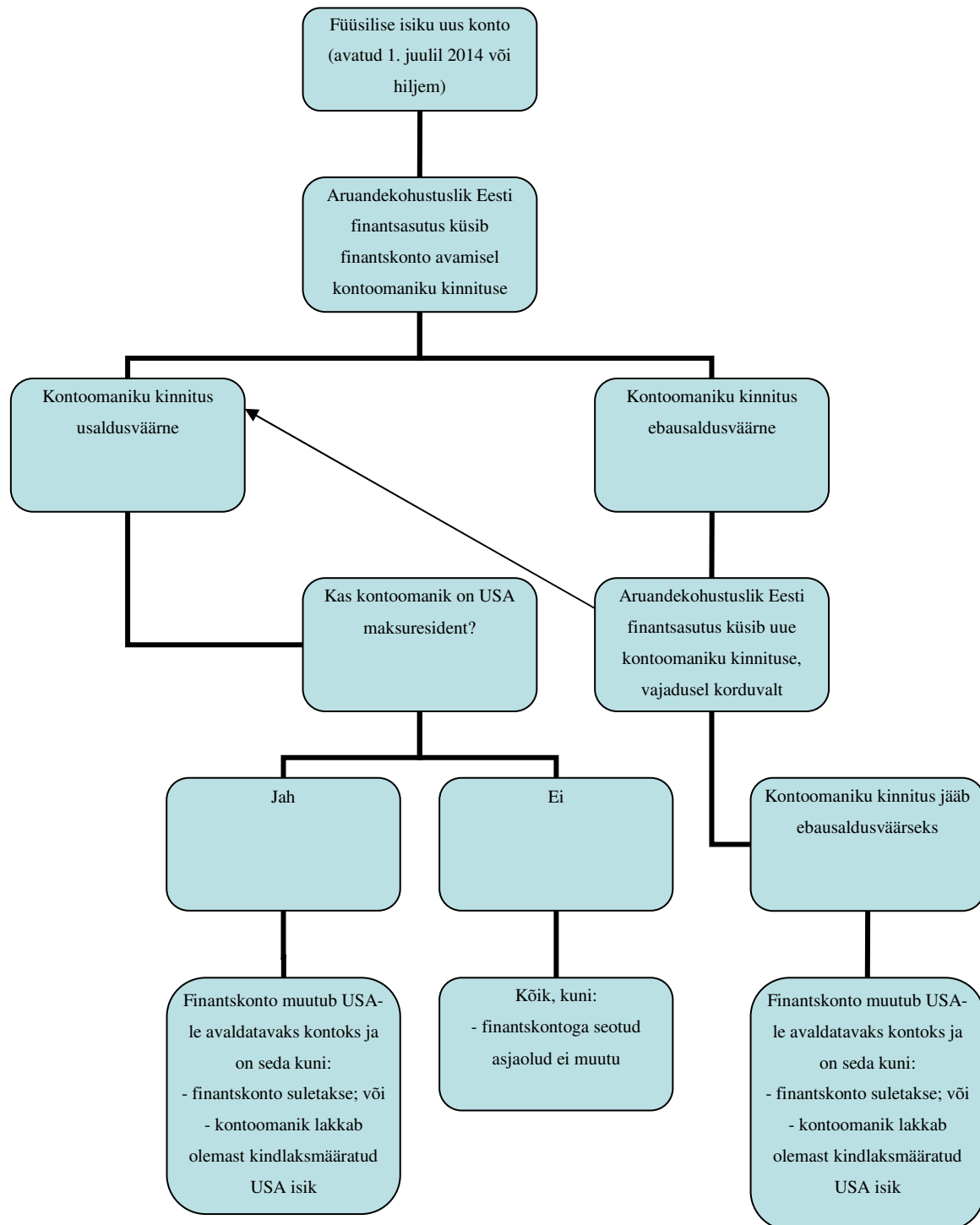
4.1.3.3 Nimetatud finantskontode hulga USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kõrge väärtusega kontode esmased hooldusmeetmed hiljemalt 30. juunil sellel aastal, mis järgneb kalendriaastale, mil finantskontost sai kõrge väärtusega konto.

4.2 Füüsilise isiku uued kontod

4.2.1 Juhendi käesolev alapeatükk kirjeldab hooldusmeetmeid seoses finantskontodega

- mille kontoomanik on füüsiline isik ja
- mis on avatud 01. juulil 2014 või hiljem.

4.2.2 Füüsilise isiku uute kontode hooldusmeetmeid kujutab üldistatult järgmine joonis 6:

Esmased hoolsusmeetmed

4.2.3 Füüsilise isiku uute kontode hulgast USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks küsib aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskonto avamisel kontoomaniku maksuresidentsust. Teave maksuresidentsuse kohta esitatakse kontoomaniku kinnitusel ning selle esitamine on MTVS § 8 lõike 1 alusel kohustuslik.

4.2.4 MTVS § 14 lõige 1 punkti 3 kohaselt ei ole aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel lubatud hoiduda teatud finantskontode avamisel kontoomaniku kinnituse küsimisest ja küsida see hiljem konto jäägi või väärtuse tõustes. Selline erisus paneks aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele täiendava kohustuse konto jääke või väärtusi jälgida. Lisaks ei näe käesoleva juhendi sissejuhatuses kirjeldatud uued OECD ja EL-i teabevahetuse standardid sellist erisust ette, mistõttu kaoks erisus nagunii nendele standarditele üle minnes 1. jaanuaril 2016.

4.2.5 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tugineb ainult sellisele kontoomaniku kinnitusele, mis on usaldusväärne. Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hindab kontoomaniku kinnituse usaldusväärsust muuhulgas võrreldes kontoomaniku kinnitusel esitatud andmeid aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse valduses olevate andmetega kontoomaniku kohta, seal hulgas AML/KYC nõuete täitmise käigus kogutud andmetega.

4.2.6 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus küsib kontoomanikult uut kontoomaniku kinnitust seni, kuni saab usaldusväärse versiooni. MTVS § 8 lõike 2 kohaselt on ebaõige kinnituse esitamine aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele keelatud ning maksukorralduse seaduse § 155³ alusel karistatav.

4.2.7 Kui usaldusväärselt kontoomaniku kinnitusest ei ilmne kontoomaniku maksuresidentsus USA-s, siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud ei muutu.

4.2.8 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab füüsilise isiku uut kontot avamisest USA-le avaldatava kontona, kui ta ei saa kontoomanikult hiljemalt finantskonto avamise

kalendriaastale järgneva aasta 30. juuniks usaldusväärset kontoomaniku kinnitust, millelt ei ilmne kontoomaniku maksuresidentsus USA-s, või kui usaldusväärset kontoomaniku kinnitusest ilmneb, et kontoomanik on USA maksuresident.

4.2.9 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot USA-le avaldatava kontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil finantskontoga seotud asjaoludes toimub muudatus, mille tulemusena aruandekohustuslik Eesti finantsasutus omandab uue usaldusväärse kontoomaniku kinnituse, millelt ei ilmne kontoomaniku maksuresidentsus USA-s.

Teised hoolsusmeetmed

4.2.10 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida asjaolude muutumist seoses füüsilise isiku uute kontodega.

4.2.11 Kui füüsilise isiku uue kontoga seotud asjaoludes toimub muudatus, mille tulemusena aruandekohustuslik Eesti finantsasutus teab või tal on alust arvata, et kontoomaniku kinnitus ei ole õige või usaldusväärne, siis kohaldatakse hoolsusmeetmeid nii nagu finantskonto oleks muudatuse hetkel avatud.

4.3 Ettevõtte olemasolevad kontod

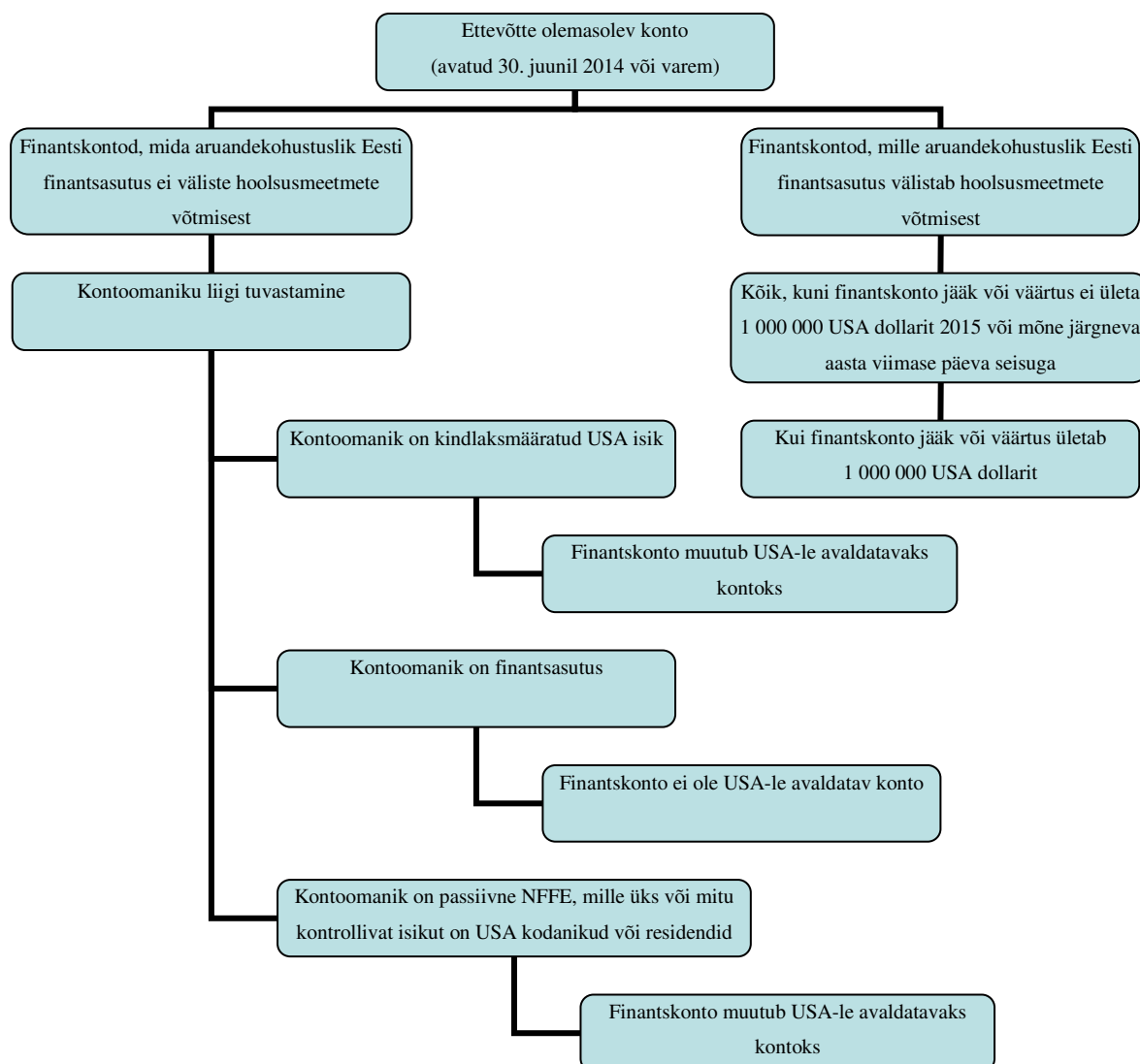
4.3.0.1 Juhendi käesolev alapeatükk kirjeldab hooldusmeetmeid seoses finantskontodega:

- mille kontoomanik on ettevõtte; ja
- mis on avatud 30. juunil 2014 või varem.

4.3.0.2 USA-le avaldatavad kontod ettevõtete olemasolevate kontode seast on need, mille kontoomanikuna hooldusmeetmete võtmisel aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tuvastab:

- ettevõtte, mis on kindlaksmääratud USA isik;
- passiivse NFFE, millel on mõni kontrolliv isik, kes on USA kodanik või resident.

4.3.0.3 Ettevõtte olemasolevate kontode hooldusmeetmeid kujutab üldistatult järgmine joonis 7:

4.3.1 Esmased hoolsusmeetmed

4.3.1.1 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus valib, kas rakendab esmaseid hoolsusmeetmeid kohe kõigile ettevõtte olemasolevatele kontodele või välistab hoolsusmeetmete võtmise alast ettevõtte olemasolevad kontod:

- mis on avatud 30. juunil 2014 või varem; ja
- mille jääk või väärtus ei üle 30. juuni 2014 seisuga 250 000 USA dollarit.

4.3.1.2 MTVS § 14 lõike 2 kohaselt tuleb välistuse valik teha kõigi aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse peetavate kontode kohta kogumis, erinevate kontogruppide loomine ei ole lubatud.

4.3.1.3 Ettevõtte olemasolevate kontode, mida ei ole välistatud, esmased hoolsusmeetmed võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hiljemalt 30. juunil 2016.

4.3.1.4 Finantskontot, mille aruandekohustuslik Eesti finantsasutus välistab hoolsusmeetmete võtmise alast, ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku ja tema kontrollivate isikute maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskonto jääk või väärtus ei ületa 1 000 000 USA dollarit 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga.

4.3.1.5 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida ettevõtte olemasolevate kontode, mille ta on välistanud esmaste hoolsusmeetmete võtmise alast, jääki või väärtust 2015 ja järgnevate aastate viimase päeva seisuga.

4.3.1.6 Kui eelmises punktis nimetatud finantskonto 2015 või mõne järgneva aasta viimase päeva seisuga ületab 1 000 000 USA dollarit, kohaldab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus nende hulgast USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks ettevõtte olemasolevate kontode hoolsusmeetmeid ning käsitab neid samadel tingimustel USA-le avaldatavate kontodena.

4.3.1.7 Nimetatud finantskontode hulgast USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hoolsusmeetmed hiljemalt 30. juunil sellel aastal, mis järgneb kalendriaastale, mille viimase päeva seisuga finantskonto jääk või väärtus ületas 1 000 000 USA dollarit.

Ettevõtte olemasolevad kontod, mille kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik

4.3.1.8 Ettevõtte olemasolevate kontode seast nende finantskontode tuvastamiseks, mille kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik, vaatab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus üle regulatiivsetel või kliendihalduse eesmärkidel kogutud andmed, sealhulgas AML/KYC menetluskorra kohaselt kogutud teabe.

4.3.1.9 Üle vaadatud andmete pinnalt teeb aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kaalutlusotsuse, kuid käsitab kontoomanikku kindlasti USA isikuna, kui andmete kohaselt on tema asutamis- või moodustamiskoht USA-s või andmetes sisaldub USA aadress.

4.3.1.10 Kui teabest nähtub, et kontoomanik on USA isik, siis käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatava kontona.

4.3.1.11 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei käsita finantskontot kindlaksmääratud USA isiku USA-le avaldatava kontona, kui ta hangib kontoomanikult kinnituse või teeb oma käsutuses oleva või avalikult kättesaadava teabe põhjal mõistlikult kindlaks, et kontoomanik ei ole kindlaksmääratud USA isik.

4.3.1.12 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tugineb ainult sellisele kontoomaniku kinnitusele, mis on usaldusväärne. Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hindab kontoomaniku kinnituse usaldusväärset muuhulgas võrreldes kontoomaniku kinnitusel esitatud andmeid aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse valduses olevate andmetega kontoomaniku kohta, seal hulgas AML/KYC nõuete täitmise käigus kogutud andmetega.

4.3.1.13 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab ettevõtte olemasolevat kontot USA-le avaldatava kontona, kui ta ei saa kontoomanikult usaldusväärset kinnitust, et kontoomanik ei

ole kindlaksmääratud USA isik, hiljemalt kontoomaniku USA isikuna määratlemise kalendriaastale järgneva aasta 30. juunil või kui usaldusväärset kontoomaniku kinnitusest ilmneb, et kontoomanik on kindlaksmääratud USA isik.

4.3.1.14 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot USA-le avaldatava kontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil finantskontoga seotud asjaolude muutumise tõttu võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ettevõtte olemasolevate kontode esmased hooldusmeetmed uuesti ning nende kohaselt ei ole tegemist USA-le avaldatava kontoga.

Ettevõtte olemasolevad kontod, mille kontoomanik on finantsasutus

4.3.1.15 Ettevõtte olemasolevate kontode seast nende finantskontode tuvastamiseks, mille kontoomanik on finantsasutus, aruandekohustuslik Eesti finantsasutus:

- kontrollib kontoomaniku staatust IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirjas; või
- vaatab üle regulatiivsetel või kliendihalduse eesmärkidel kogutud andmed, sealhulgas AML/KYC menetluskorra kohaselt kogutud teabe.

4.3.1.16 Kui kontoomanik on kantud IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirja, on tegemist kindlasti finantsasutusega. Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus lähtub kogutud andmetest, teeb ta kaalutusotsuse.

4.3.1.17 Kui selgub, et kontoomanik on finantsasutus, siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku ja tema kontrollivate isikute maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, kuid käsitab sellist kontot mitteosaleva finantsasutuse korral kontona, millele kohaldub juhendi alapeatükis 3.2.3 kirjeldatud kohustus.

4.3.1.18 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei käsita nimetatud kontot mitteosaleva finantsasutuse kontona, kui:

- IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirja või muu teabe alusel, mis on avalikult kättesaadav või aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse käsutuses, selgub, et kontoomanik on Eesti või partnerjuriisdiktsiooni finantsasutus, mida USA ei käsitle mitteosaleva finantsasutusena; või
- IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirja või muu teabe alusel, mis on avalikult kättesaadav või aruandekohustusliku Eesti finantsasutuse käsutuses, selgub, et kontoomanik ei ole Eesti või partnerjuriisdiktsiooni finantsasutus ja:
 - o aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hangib kontoomanikult usaldusväärse kinnituse, mille kohaselt kontoomanik on nõuetele vastav välisriigi finantsasutus või vabastatud tulusaaja, arvestades nende mõistete määratlusi USA Rahandusministeeriumi asjakohastes õigusaktides; või
 - o IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirja kohaselt on tegemist osaleva välisriigi finantsasutuse või registreeritud nõuetele vastava välisriigi finantsasutusega.

4.3.1.19 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot finantsasutuse finantskontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil finantskontoga seotud asjaolude muutumise tõttu võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ettevõtte olemasolevate kontode esmased hooldusmeetmed uuesti ning nende kohaselt ei ole tegemist finantsasutuse finantskontoga.

Ettevõtte olemasolevad kontod, mille kontoomanik on passiivne NFFE

4.3.1.20 Ettevõtte olemasolevate kontode, mille omanikku ei ole määratletud USA isikuna ega finantsasutusena, seast USA-le avaldatavate kontode tuvastamiseks teeb aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kindlaks:

- kas kontoomanikul on kontrollivaid isikuid. Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tugineb teabele, mis on kogutud ja säilitatud AML/KYC menetluskorra kohaselt;

- kas kontoomanik on passiivne NFFE. Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tugineb otsuse tegemisel enda käsutuses ja avalikult kättesaadavale teabele. Kui teavet ei ole piisavalt, hangib kontoomaniku kinnituse; ja
- kas mõni kontoomanikku kontrolliv isik on USA kodanik või resident. Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tugineb konto jäägi või väärtuse korral alla 1 000 000 USA dollari teabele, mis on kogutud ja säilitatud AML/KYC menetluskorra kohaselt. Kõrgema konto jäägi või väärtuse korral hangib kontoomaniku või kontrolliva isiku kinnituse.

4.3.1.21 Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei ole saanud kontoomanikult NFFE aktiivsuse/passiivsuse kohta või kontoomanikult/kontrollivalt isikult kontrolliva isiku staatuse kohta usaldusväärset kinnitust hiljemalt esmaste hoolsusmeetmete võtmise kalendriaastale järgneva aasta 30. juuniks, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hoolsusmeetmete võtmisest vastavalt sellist NFFE-d passiivsena ja sellist kontrollivat isikut USA kodaniku või residendina.

4.3.1.22 Kui NFFE-l puuduvad kontrollivad isikud, NFFE ei ole passiivne või NFFE kontrollivad isikud ei ole USA kodanikud ega residendid, siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellise NFFE finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku ja tema kontrollivate isikute maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud muutuvad.

4.3.1.23 Kui NFFE täidab nimetatud kolm tingimust (NFFE-l on vähemalt üks kontrolliv isik, NFFE on passiivne ja vähemalt üks kontrolliv isik on USA kodanik või resident), siis käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellise NFFE finantskontot USA-le avaldatava kontona.

4.3.1.24 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot USA-le avaldatava kontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil finantskontoga seotud asjaolude muutumise tõttu võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ettevõtte olemasolevate kontode esmased hoolsusmeetmed uuesti ning nende kohaselt ei ole kontoomanikuks nimetatud kolme tingimust täitev NFFE.

4.3.2 Teised hoolsusmeetmed

4.3.2.1 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida asjaolude muutumist seoses ettevõtte olemasolevate kontodega.

4.3.2.2 Kui finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus esmased hoolsusmeetmed uuesti.

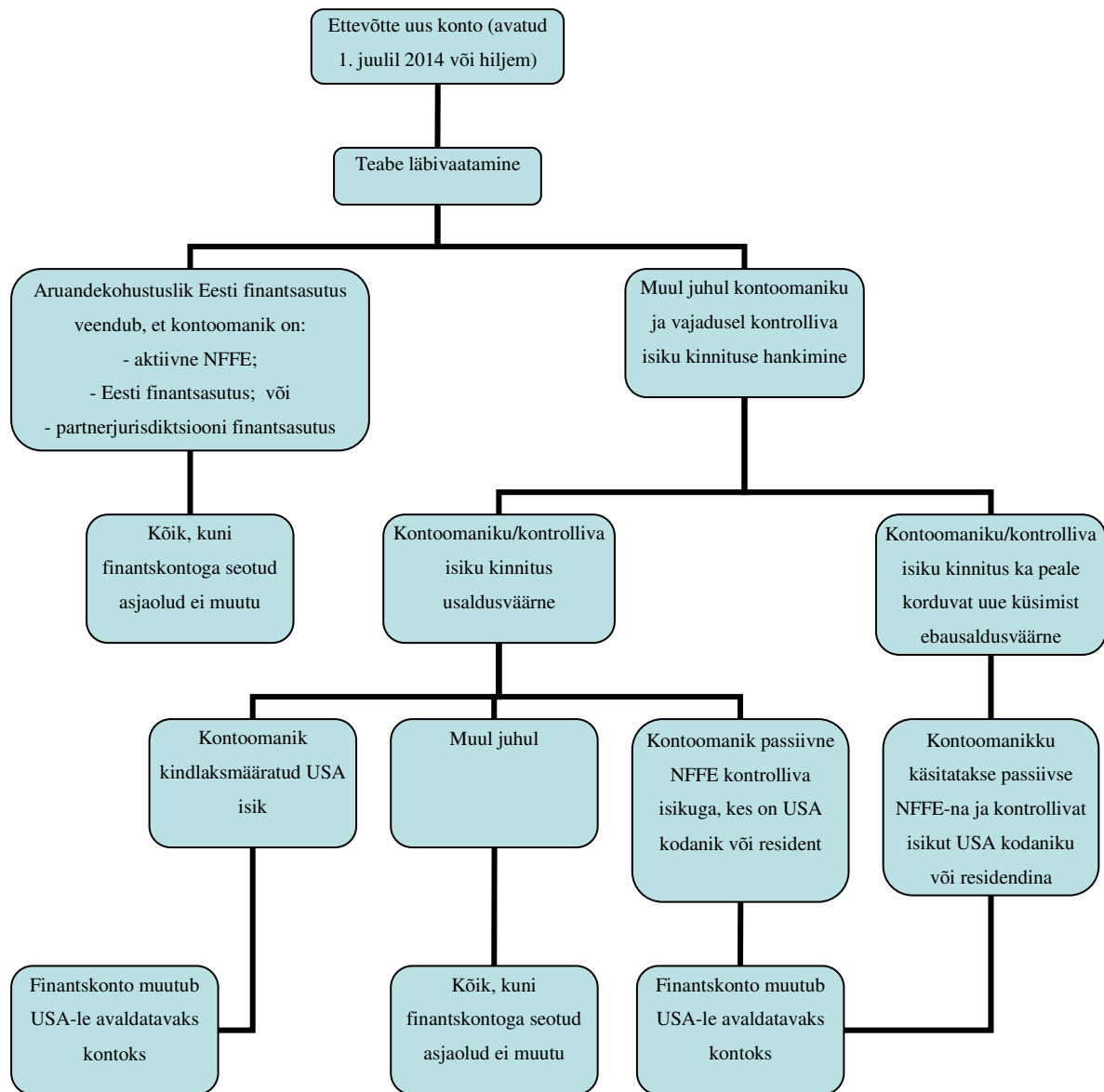
4.3.2.3 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab nimetatud hoolsusmeetmed hiljemalt 30. juunil sellel aastal, mis järgneb kalendriaastale, mil tekkis vajadus hoolsusmeetmed uuesti võtta.

4.4 Ettevõtte uued kontod

4.4.1 Juhendi käesolev alapeatükk kirjeldab hoolsusmeetmeid seoses finantskontodega

- mille kontoomanik on ettevõtte ja
- mis on avatud 1. juulil 2014 või hiljem.

4.4.2 Ettevõtte uute kontode hoolsusmeetmeid kujutab üldistatult järgmine joonis 8:

Esmased hoolsusmeetmed

4.4.3 MTVS § 14 lõige 1 punkt 4 ei võimalda aruandekohustuslikul Eesti finantsasutusel hoiduda teatud finantskontode avamisel kontoomaniku staatuse määramisest ja määrata see hiljem konto jäägi või väärtuse tõustes. Selline erisus paneks aruandekohustuslikule Eesti finantsasutusele täiendava kohustuse konto jääke või väärtusi jälgida. Lisaks ei näe käesoleva juhendi sissejuhatuses kirjeldatud uued OECD ja EL-i teabevahetuse standardid sellist erisust ette, mistõttu kaoks erisus nagunii nendele standarditele üle minnes 1. jaanuaril 2016.

4.4.4 Ettevõtte uue konto avamisel vaatab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus IRS-i avaldatud GIIN-de nimekirja ning avalikku ja enda käsutuses olevat teavet. Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus nende alusel veendub, et kontoomanik on:

- aktiivne NFFE;
- Eesti finantsasutus; või
- partnerjurisdiktsiooni finantsasutus,

siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku ja tema kontrollivate isikute maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, kuid käsitab sellist kontot mitteosaleva finantsasutuse korral kontona, millele kohaldub juhendi alapeatükis 3.2.3 kirjeldatud kohustus (mitteosalevale finantsasutusele 2015-2016 tehtud maksete deklareerimine).

4.4.5 Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei veendu kontoomaniku staatuses või kontoomaniku staatus on eelmises punktis nimetatud kolmest staatusest erinev, hangib aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kontoomaniku ja vajadusel kontrolliva isiku usaldusväärsed kinnitused.

4.4.6 Kui aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ei saa usaldusväärseid kinnitusi hiljemalt finantskonto avamise kalendriaastale järgneva aasta 30. juuniks, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus kontoomanikku passiivse NFFE-na ja kontrollivat isikut USA kodaniku või residendina.

4.4.7 Kui kontoomaniku kinnituse kohaselt on tegemist kindlaksmääratud USA isikuga, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist kontot USA-le avaldatava kontona.

4.4.8 Kui kontoomaniku kinnituse kohaselt on tegemist passiivse NFFE-ga, tuvastab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus tuginedes teabele, mis on kogutud ja säilitatud AML/KYC menetluskorra kohaselt, kontrollivad isikud. Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus hangib kontoomanikult või kontrollivalt isikult kontrolliva isiku kinnituse.

4.4.9 Kui passiivsel NFFE-l on kontrolliv isik, kes kinnituse kohaselt on USA kodanik või resident, käsitab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus sellist kontot USA-le avaldatava kontona.

4.4.10 Kui kontoomaniku kinnituse kohaselt on tegemist mitteosaleva finantsasutusega, siis ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku ja tema kontrollivate isikute maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, kuid käsitab sellist finantskontot kontona, millele kohaldub juhendi alapeatükis 3.2.3 kirjeldatud kohustus (mitteosalevale finantsasutusele 2015-2016 tehtud maksete deklareerimine).

4.4.11 Muudel juhtudel ei loe aruandekohustuslik Eesti finantsasutus finantskontot USA-le avaldatavaks kontoks, sellega seotud andmeid ei kogu ega edasta maksuhaldurile ning ei rakenda täiendavaid meetmeid kontoomaniku ja tema kontrollivate isikute maksuresidentsuse tuvastamiseks, kuni finantskontoga seotud asjaolud muutuvad.

4.4.12 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus käsitab finantskontot USA-le avaldatava kontona:

- finantskonto sulgemiseni; või
- selle kalendriaasta lõpuni, mis eelneb aastale, mil finantskontoga seotud asjaolude muutumise tõttu võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus ettevõtte uute kontode esmased hoolsusmeetmed uuesti ning finantskonto staatus muutub.

Teisesed hooldusmeetmed

4.4.13 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab meetmed, mis võimaldavad jälgida asjaolude muutumist seoses ettevõtte uute kontodega.

4.4.14 Kui finantskontoga seotud asjaolud muutuvad, võtab aruandekohustuslik Eesti finantsasutus esmased hooldusmeetmed uuesti.

4.4.15 Aruandekohustuslik Eesti finantsasutus võtab nimetatud hooldusmeetmed hiljemalt 30. juunil sellel aastal, mis järgneb kalendriaastale, mil tekkis vajadus hooldusmeetmed uuesti võtta.

4.5 Ettevõtte kontod, mis on avatud perioodil 1. juuli kuni 31. detsember 2014

4.5.1 MTVS § 13 lõige 2 annab Eesti finantsasutusele võimaluse valida, kas käsitada perioodil 1. juuli kuni 31. detsember 2014 avatud ettevõtte kontosid uute või olemasolevate ettevõtte kontodena. Võimalus tugineb FATCA kokkuleppe soodsamate tingimuste kohaldumise põhimõttel (USA sõlmis sellist valikuvõimalust sisaldava kokkuleppe Briti Neitsisaartega ning see kohaldub FATCA kokkuleppe artikli 7 alusel ka Eestile).

4.5.2 Nimetatud soodsam säte kõlab järgmiselt:

H. Ettevõtte uutele kontodele, mis on avatud perioodil 1. juuli kuni 31. detsember 2014, kohaldatavad alternatiivsed hooldusmeetmed. *Briti Neitsisaared võivad lubada Briti Neitsisaarte aruandekohustuslikel finantsasutustel käsitada kõiki perioodil 1. juuli kuni 31. detsember 2014 avatud ettevõtte uusi kontosid või eraldi selliste kontode mõnda–selgelt eristuvat gruppi ettevõtte olemasolevate kontodena ja võtta nende suhtes I lisa IV osas sätestatud ettevõtte olemasolevate kontode hooldusmeetmeid I lisa V osas sätestatud hooldusmeetmete asemel. Sellisel juhul võetakse I lisa IV osas sätestatud hooldusmeetmeid, kohaldamata I lisa IV osa punktis A sätestatud konto jäägi ja väärtuse piirmäärasid.*

4.5.3 Oluline on silmas pidada, et nimetatud kontode käsitamisel olemasolevate kontodena, ei ole MTVS § 13 lõike 2 kohaselt Eesti finantsasutusel õigust lükata selliste kontode hooldusmeetmete võtmist edasi. Teisisõnu puudub selliste kontode suhtes Eesti finantsasutusel juhendi punktis 4.3.1.1 kirjeldatud välistuse õigus.